

Kultur- och fritidsnämnden

Kallelse

Nämnd	Kultur- och fritidsnämnden
Datum och tid	2021-10-07 kl.13.00
Plats	SR Örskär, kommunhuset, Stångörsgatan 10, Östhammar
Sekreterare	Josefin Larsson
Ordförande	Jonas Lennström (S)

Ärendelista

1. Val av justerare	3
2. Fastställande av föredragningslista	3
3. Bidragskriterier för stöd till sverigefinsk och finskspråkig kultur kl.13.00-13.15 Peter Källman, Suvi Kokko	4
4. Östhammars kommuns kulturpris kl.13.15-13.25 Peter Källman	5
5. Årets idrottspresentation kl.13.25-13.35 Peter Jansson	6
6. Årets ungdomsledare kl.13.35-13.45 Peter Jansson	7
7. Heltid som norm kl.13.45-13.55 Birgitta Kraft, Lisa Karbelius	8
8. Remiss av förslag till friluftspolitisk plan 2022-2023 kl.14.05-14.20 Daniel Andersson Peter Bender	9
9. Beslut om verksamhetsbidrag till kvinnojouren Freja för 2021 kl.14.20-14.25 Daniel Andersson, Peter Bender	10
10. Ändring av lokal för fritidsbank med planerad start första kvartalet 2022 kl.14.25-14.30 Daniel Andersson, Peter Bender	11
11. Svar på medborgarmotion om Pumptrackbana i Österbybruk kl.14.30-14.40 Daniel Anderson	12
12. Informationsärende om tätortsnära gröna stråk, Österbybruk kl.14.40-14.45 Daniel Andersson	13
13. Yttrande Hållbarhetslöften – åtgärdsprogram för vatten kl.14.45-14.50 Daniel Andersson	15
14. Delårsrapport (tertiäl 2) för kultur- och fritidsnämnden kl.15.00-15.10 Elin Dahm	16

Kultur- och fritidsnämnden

15. Verksamhetsplan för kultur- och fritidsnämnden 2022, Budget 2022 och flerårsplan 2023-2025	17
kl.15.10-15.25 Elin Dahm	
16. Yttrande över revisionens granskning av verkställighet av kommunfullmäktiges beslut	18
17. Information från kommunförvaltningen	20
kl.15.25-15.45 Marie Berggren, Elin Dahm	
18. Anmälningssärenden	21
19. Delegationsbeslut	22

Kultur- och fritidsnämnden

1. Val av justerare

2. Fastställande av föredragningslista

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2021-104**3. Bidragskriterier för stöd till sverigefinsk och finskspråkig kultur****Förslag till beslut**

Nämnden antar bidragsbestämmelser för stöd till sverigefinsk och finskspråkig kultur.

Ärendebeskrivning

Kommunförvaltningen föreslår att ett nytt kulturstöd ska inrättas, stöd till sverigefinsk och finskspråkig kultur. Syftet med stödet är att stimulera till att bredda arrangörskapet kring sverigefinska och finskspråkiga kulturevenemang och kulturprojekt i kommunen.

Kommunförvaltningen har diskuterat frågan om att införa stödet i ett öppet samråd med de sverigefinska invånarna i kommunen.

Beslutsunderlag

Bidragsbestämmelser för stöd till sverigefinsk och finskspråkig kultur.

Bidragsbestämmelser för kulturstöd.

Beslutet skickas till

Handläggare Peter Källman

Kultur- och fritidsnämnden

4. Östhammars kommuns kulturpris

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden utser tre finalister och bland dessa en vinnare av kulturpris (Bilaga).

Vinnaren offentliggörs på tillväxtgalan.

Ärendebeskrivning

Nämnden har att fatta beslut om tre finalister och en vinnare till Östhammars kommuns kulturpris bland nominerade kandidater. Kulturpriset är ett pris som delas ut på tillväxtgalan. Alla kan nominera till priset, privatpersoner, föreningar/organisationer och ledamöter i nämnden. Av de nominerade kontrollerar förvaltningen vilka som uppfyller kriterierna för att få nomineras. Bland de nominerade som uppfyller kriterierna utser nämnden tre finalister som alla brukar bjudas in till tillväxtgalan. Nämnden utser även vilken av de tre finalisterna som vinner. Vinnaren offentliggörs i samband med prisutdelningen på tillväxtgalan.

Beslutsunderlag

Kriterier och tidigare pristagare via kommunens [webbplats](#)

Nominerade till Östhammars kommuns kulturpris 2020 (*distribueras senare*)

Beslutet skickas till

Lisa Karm Togo, destinationsutvecklare

Kultur- och fritidsnämnden

5. Årets idrottspresentation

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden utser tre finalister och bland dessa en vinnare av priset idrottsprestation (Bilaga).

Vinnaren offentliggörs på tillväxtgalan.

Ärendebeskrivning

Nämnden har att fatta beslut om tre finalister och en vinnare till utmärkelsen Årets idrottsprestation bland nominerade kandidater. Årets idrottsprestation är ett pris som delas ut på tillväxtgalan. Alla kan nominera till priset, privatpersoner, föreningar/organisationer och ledamöter i nämnden. Av de nominerade kontrollerar förvaltningen vilka som uppfyller kriterierna för att få nomineras. Bland de nominerade som uppfyller kriterierna utser nämnden tre finalister som alla brukar bjudas in till tillväxtgalan. Nämnden utser även vilken av de tre finalisterna som vinner. Vinnaren offentliggörs i samband med prisutdelningen på tillväxtgalan.

Beslutsunderlag

Kriterier och tidigare pristagare via kommunens [webbplats](#)

Nominerade till Årets idrottsprestation 2020 (*distribueras senare*)

Beslutet skickas till

Lisa Karm Togo, destinationsutvecklare

Kultur- och fritidsnämnden

6. Årets ungdomsledare

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden utser tre finalister och bland dessa en vinnare av ungdomsledarstipendium 2019 (Bilaga).

Vinnaren offentliggörs på tillväxtgalan.

Ärendebeskrivning

Nämnden har att fatta beslut om tre finalister och en vinnare till utmärkelsen Årets ungdomsledare bland nominerade kandidater. Årets ungdomsledare är ett pris som delas ut på tillväxtgalan. Alla kan nominera till priset, privatpersoner, föreningar/organisationer och ledamöter i nämnden. Av de nominerade kontrollerar förvaltningen vilka som uppfyller kriterierna för att få nomineras. Bland de nominerade som uppfyller kriterierna utser nämnden tre finalister som alla brukar bjudas in till tillväxtgalan. Nämnden utser även vilken av de tre finalisterna som vinner. Vinnaren offentliggörs i samband med prisutdelningen på tillväxtgalan.

Beslutsunderlag

Kriterier och tidigare pristagare via kommunens [webbplats](#)

Nominerade till Årets ungdomsledare 2020 (*distribueras senare*)

Beslutet skickas till

Lisa Karm Togo, destinationsutvecklare

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2020-200

7. Heltid som norm

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av information.

Ärendebeskrivning

Information (muntlig) om hur pilotprojektet Heltidsresan i Gimo fortskrider.

Beslutet skickas till

Sektor Verksamhetsstöd, HR: Lisa Karbelius och Birgitta Kraft.

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2021-69

8. Remiss av förslag till friluftspolitisk plan 2022-2023

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner förslag till friluftspolitisk plan och remitterar planen till respektive samarbetspartner som anges i Plan för friluftsliv 2022-2023 under rubriken Åtgärdsplan.

Ärendebeskrivning

Nämnden har gett Fritidsenheten i uppdrag att ta fram ett förslag på friluftspolitisk plan. Syftet med planen är att stärka folkhälsan i kommunen genom konkreta förbättringsåtgärder över en tvåårsperiod. Åtgärderna har tagits fram i bred samverkan via enkäter riktade till allmänheten, förskolan och grundskolan. I förslag till plan fokuserar vi på två av tio friluftspolitiska mål framtagna av Naturvårdsverket: Tillgänglig natur för alla och Ett rikt friluftsliv i skolan.

Planer antas av nämnd om den rör sig helt inom nämndens område, annars av fullmäktige.

Beslutsunderlag

Plan för friluftslivet 2022-2023

Klassificering friluftsområden (finns publicerat i arbetsrummet)

Beslutet skickas till

För remissutskick: Daniel Andersson

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2021-76**9. Beslut om verksamhetsbidrag till kvinnojouren Freja för 2021****Förslag till beslut**

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att Kvinnojouren Freja beviljas sökt verksamhetsbidrag med 70 000 kr avseende fasta kostnader för jourtelefon via SOS alarm och rörliga självkostnader för enklare personlig och juridisk rådgivning.

Ärendebeskrivning

Freja arbetar med att hjälpa och ta emot kvinnor och barn i krissituationer och tillhandahåller skyddat boende. Övriga stödinsatser: Rådgivande samtalsstöd, kontakt med myndigheter och annat praktiskt stöd.

År 1984 startade Freja sin verksamhet i Östhammars kommun. De arbetar främst med den egna kommunen som upptagningsområde men tar även emot hjälpsökande från hela landet.

Ansökan avser

- Fasta kostnader för jourtelefon
- Rörliga självkostnader för enklare juridisk rådgivning
- Övriga ideella kostnader för jourtillgänglighet och samverkan med myndigheter och andra samhällsaktörer
- Stöd till och samarbete med mansjouren Frej

Bedömningen av ansökan har gjorts enligt riktlinje och rutiner för bidrag utifrån ansökningar om verksamhetsbidrag samt kostnadstäckning för taxor och avgifter, bilaga 1, KFN § 41/2020.

Beslutet skickas till

Verksamhet attraktiv kommun: Elin Dahm, Daniel Andersson

Kvinnojouren Freja: [REDACTED]

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2020-128

10. Ändring av lokal för fritidsbank med planerad start första kvartalet 2022

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att ändra sitt beslut om fritidsbank avseende lokal. I stället för placering i Storbrunns källare får förvaltningen i uppdrag att identifiera en annan lämplig lokal i kommunen.

Motivering till beslut är att renoveringskostnaden för Storbrunns källare beräknas bli hög.

Lägesrapport i ärendet ska lämnas första sammanträdet 2022.

Ärendebeskrivning

Den 7 september 2021 genomförde företaget Bjerking en första och översiktlig besiktning av källarlokaler och lokal på markplan för att påbörja arbetet med att fastställa förutsättningarna för verksamhetsanpassning. Detta beskrivs i bifogat dokument som endast är en förhandskopia av slutgiltig besiktningsrapport. Rapporten innehåller ett förslag på utformning av fritidsbank och en första grov uppskattning av kostnad för verksamhetsanpassning enligt samma förslag.

Syftet med detta beslutsärende är att på ett så tidigt stadium som möjligt ge KFN en nulägesrapport att ta ställning till.

Beslutsunderlag

Förhandskopia till besiktningsrapport

Ärendets behandling

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2020-09-03, § 56, att starta en fritidsbank under första kvartalet 2022 i Storbrunns källare. Ärendet tas med i budgetarbetet inför 2022.

Beslutet skickas till

Verksamhetschef attraktiv kommun Elin Dahm

Verksamhetschef växande kommun (fastighetsägare) Marie Berggren

Enhetschef Fritid Daniel Andersson

Kommunförvaltningens ledningsgrupp för kännedom, Kersti Ingemarsson

Handläggare: Peter Bender

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2021-86

Dnr KS-2021-292

11. Svar på medborgarmotion om Pumtrackbana i Österbybruk

Förslag till beslut

Kultur- och Fritidsnämnden ställer sig bakom förvaltningens yttrande i ärendet.

Medborgarmotionen anses härmed besvarad.

Ärendebeskrivning

Medborgarmotionen *Pumtrackbana i Österbybruk* har uppnått namnunderskrifter från 1 % av folkbokförda i kommunen.

Ärendet inkom via KSAU till KFN 2/7 2021.

Efter sondering med samverkande verksamheter och korrespondens med Östhammarshem, verifierades att stiftelsen, vilken tillhör samma kommunkoncern, redan påbörjat anlägga en Pumtrack-bana i Österbybruk.

Således föreslår förvaltningen nämnden att besvara motionen med att den redan anses behandlad och uppfylld av kommunkoncernen.

Beslutsunderlag

Medborgarmotionen finns på [kommunens webbplats](#)

Beslutet skickas till

Medborgarmotionären

Webbredaktör för publicering på kommunens webbplats, sidan medborgarmotion

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2020-183

12. Informationsärende om tätortsnära gröna stråk, Österbybruk

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av informationen.

Nästa lägesrapport lämnas senast 2022-06-30 eller i samband med behandling av bidragsnormer och lokalförsörjningsplan.

Ärendebeskrivning

Tätortsnära gröna stråk i Österbybruk behandlades som ett informationsärende under nämnd och förvaltningen gavs i uppdrag att införliva de nya och pånyttfödda stigdragningarna i Österbybruk i Lokalförsörjningsplan.

Vi har under september månad erhållit uppdatering utifrån projektledares utlåtande, vilken inbjöds till Naturnavet, 2 september.

Projektet, finansierat av till viss del Lokalt ledd upplandsbygd samt Kommunstyrelsens utvecklingsbidrag, har löpt på väl under året. Bland annat har:

- Rökning invid stigen genomförts
- Skyltar/Vägvisare uppförts (Blå markering)
- Grillplats uppförts
- Flera vilbänkar

Det kvarstår en del skylttillverkning, för komplettering längs sträckningen.

Det om också kvarstår för att betrakta projektet som slutfört ur Kultur- och Fritidsnämndens perspektiv är en utsedd förvaltare.

Projektet avses att, enligt projektledare avslutas sista september. Utifrån projektavslutet kommer projektledare att återkomma med förening, vilka avses stå som mottagande för anläggningsbidraget om 600 kr/km för vandringsled.

Utöver de ovan nämnda åtgärderna kommer kartan, efter kriteriebedömning, integreras i Naturkartan.

Beslutsunderlag

Fotobilaga

Ärendets behandling

Kultur- och fritidsnämnden 2020-12-03, § 78, gav förvaltningen i uppdrag att komplettera lokalförsörjningsplanen gällande tätortsnära gröna stråk. Förvaltningen får i uppdrag att se över bidragsformerna för vandringsleder och promenadstråk i syfte att ha likartade bidrag för utveckling och skötsel av dessa. Lägesrapport för arbetet ska lämnas på första nämndssammanträdet 2021.

Kultur- och fritidsnämnden

Beslutet skickas till

Sektor samhälle, fritidsenheten: Peter Jansson, Peter Bender,

Projektledare Tätortsnära gröna stråk, [REDACTED]

Upplandsstiftelsen [REDACTED]

Miljösekreterare Camilla Andersson

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2021-94**13. Yttrande Hållbarhetslöften – åtgärdsprogram för vatten****Förslag till beslut**

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att anta löften enligt bilaga 2. Åtgärder och aktiviteter som kräver extra medel antas under förutsättning att projektmedel beviljas. Beslut gäller om kommunfullmäktige antar hållbarhetslöften.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun genom kommunfullmäktige avser att teckna hållbarhetslöften inom åtgärdsprogram för Vatten, som ingår inom ramen för Färdplan för ett hållbart län. Hållbarhetslöften är frivilliga avsiktsförklaringar som aktörer i länet tecknat för att samarbeta i ett antal gemensamt utvalda miljöfrågor. Syftet är att genomföra åtgärder som bidrar till hållbar vattenanvändning och minskad påverkan på länets vatten för såväl ytvatten som grundvatten. Det övergripande målet är att uppnå miljömålen med koppling till vatten. Länsstyrelsen i Uppsala län samordnar processen och stödjer aktörerna i arbetet. Östhammars kommun har tidigare (2019 respektive 2020) tecknat hållbarhetslöften inom åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan samt inom åtgärdsprogram Ekosystem och biologisk mångfald. Remissyttrandet omfattas av de hållbarhetslöften (åtgärder och aktiviteter) som finns kopplade till det regionala åtgärdsprogrammet för Vatten. Åtgärder bygger på befintliga regionala dokument, hållbarhetslöften blir på så sätt ett konkretiserande av dessa dokument.

Hållbarhetslöften

Hållbarhetslöften ska integreras i kommunens befintliga styrmodell och ledningssystem och genomföras under programperioden 2021-2024. Internremiss av åtgärder och aktiviteter sker till samtliga nämnder i Östhammars Kommun, som förväntas ge remissyttrande till kommunstyrelsen senast 7/10 -21. Kommunfullmäktige tar beslut om kommunens hållbarhetslöften vid sitt sammanträde 9/11. Hållbarhetslöften genomförs inom befintlig budget och om nämnderna avser söka projektmedel ska detta anges.

Beredning av ärendet har gjorts utifrån Kultur- och fritidsnämndens samtliga verksamhetsområden.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Färdplan för ett hållbart län – åtgärdsprogram för vatten

Bilaga 2 Aktivitetsplan (*distribueras senare via i arbetsrummet*)

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Sektor samhälle, verksamhet attraktivitet: Elin Dahm, Camilla Andersson, Daniel Andersson, Caroline Henning

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2021-71

14. Delårsrapport (tertiäl 2) för kultur- och fritidsnämnden

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner delårsrapport för 2021.

Ärendebeskrivning

Delårsrapport till och med augusti 2021.

Nämndens handling utgör underlag för Östhammars kommuns delårsrapport.

Beslutsunderlag

Delårsrapport

Beslutet skickas till

Verksamhetschef attraktiv kommun Elin Dahm

Verksamhet ekonomi för fortsatt hantering till fullmäktige

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2021-28**15. Verksamhetsplan för kultur- och fritidsnämnden 2022, Budget 2022 och flerårsplan 2023-2025****Förslag till beslut**

Kultur- och fritidsnämnden fastställer verksamhetsplan för 2022.

Ärendet anmäls till kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Enligt reglementet för Kultur- och fritidsnämnden fastslås nämndens uppdrag enligt 1 §: Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare, som de är nöjda med. Valda mål samt prioriterad budget i handlingen syftar till att uppfylla nämndens uppdrag.

Beslutsunderlag

Budgetunderlag för 2022-2025

Ärendets behandling

Kultur- och fritidsnämnden fick information om budgetdirektiv, driftbudget 2022, flerårsplan 2023-2025 samt investeringsbudget 2022-2025 på sammanträdet 2021-03-25, § 28.

Kommunfullmäktige beslutade om kommunens budget 2021-06-15, § 93.

Beslutet skickas till

Verksamhetschef attraktiv kommun Elin Dahm

Verksamhet ekonomi för fortsatt hantering till fullmäktige

Dnr KFN-2021-84**16. Yttrande över revisionens granskning av verkställighet av kommunfullmäktiges beslut****Förslag till beslut**

Kultur- och fritidsnämnden står bakom förvaltningens bedömningar och förslag till åtgärder. Förvaltningen får i uppdrag att genomföra åtgärderna avseende ändringar i arbetsordning och reglemente. Om ny arbetsordning och reglemente inte har antagits och expedierats till berörda organ före 2021-12-31 ska lägesrapport lämnas till styrelse och nämnder.

Kultur- och fritidsnämnden överlämnar beslutet som sitt yttrande till revisionen.

Ärendebeskrivning

Revisionen har genomfört en granskning av verkställighet av kommunfullmäktiges beslut.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderar revisionen att kommunstyrelsen och samtliga nämnder ska genomföra ett antal åtgärder. Revisionens ordförande har efter kontrollfråga via e-post angett att det är styrelsen och de fyra facknämnderna som avses (ej gemensamma nämnder, krisledningsnämnden och valnämnden). Åtgärderna återfinns nedan i kursivt med förvaltningens kommentar kring respektive åtgärd direkt efter.

Initiera en ändring av kommunfullmäktiges arbetsordning så att den även reglerar att ej verkställda beslut av uppdrags- och verkställighetskaraktär blir föremål för uppföljning och redovisning fullmäktige.

Förvaltningen instämmer i att återrapporeringen till fullmäktige behöver förbättras. En ändring bör dock införas både i arbetsordningen och nämndernas (inklusive styrelsens) reglemente, eftersom det är nämnderna som ska lämna återrapport.

Förvaltningen föreslår att följande ändring införs i arbetsordning och reglemente: *Beslut som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska alltid förses med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid förses med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.*

I arbetsordningen för fullmäktige införs en ny rubrik och § 45 där ändringen införs. Det kan tyckas ologiskt att ha bestämmelsen om återrapporering nästan sist i arbetsordningen. Eftersom delar i beslutet ska finnas med redan när förslag lämnas från kommunstyrelsen så hör bestämmelsen närmast ihop med expedieringen av fullmäktiges beslut. I de fall där det inte finns med något om återrapport i fullmäktiges beslut kan kanslifunktionen lägga upp påminnelser trots att det saknas i samband med expedieringen. Avsaknad av detta i beslut kan hända exempelvis om ett uppdrag kommer till genom att ledamot yrkar på det i fullmäktige.

Kultur- och fritidsnämnden

I reglementet införs ändringen under rubriken ”Ansvar och rapporteringsskyldighet” för varje nämnd. I reglementet anpassas formuleringen så att det passar i processen, t.ex. att ”Beslut” ändras till ”Förslag till beslut”.

Om nämnderna antar förslaget i sitt yttrande kommer det ersätta den remissrunda som normalt genomförs inför ändringar i reglementet.

Säkerställa att samtliga uppdrag från kommunfullmäktige återrapporteras.

Säkerställa att avrapportering av eventuella avvikelser i uppdrag sker till kommunfullmäktige.

Rutinen att sätta datum för när uppdrag ska redovisas (antingen slutligt med förslag till beslut eller som lägesrapport) är relativt ny och förbättras löpande. Förvaltningens bedömning är att vissa framsteg har gjorts sedan de granskade besluten från 2018 och 2019. Detta gäller både fullmäktige och nämnderna. Förvaltningens bedömning är att ovanstående förslag till ändring i arbetsordning och reglemente ska underlätta för nämnderna/styrelsen att säkerställa att återrapportering alltid sker, både vad gäller återrappor av uppdrag av avrapportering av avvikelser.

Revisionen önskar yttrande senast 2021-10-31.

Beslutsunderlag

Granskning av verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

Beslutet skickas till

Förtroendevalda revisorer samt sakkunnigt biträde KPMG

Registrator revisionen, [REDACTED]

Kommunförvaltningens ledningsgrupp för kännedom, Kersti Ingemarsson

Handläggare: kommunsekreterare

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2021-10

17. Information från kommunförvaltningen

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från verksamheten. Bland annat information om fastighetsfrågor. På arbetsutskotten lämnades information om: ungdomsgårdarnas öppning, studiebesök i Oskarshamn, biografen på Storbrunn är igång, biblioteken har öppnat på samtliga orter, evenemang har börjat komma igång, taxor, sim- och sporthallar har öppnat, invigningar, tillgänglighetsåtgärder inom friluftslivet och information om friluftsbaden.

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2021-10

18. Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden tar del av anmälningssärenden.

Ärendebeskrivning

Anmälningssärenden:

- a) Kommunbidrag till studieförbunden i Östhammars kommun 2021 (KFN-2020-209)

Beslutsunderlag

Anmälningssärendena publiceras separat i nämndens arbetsrum.

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KFN-2021-19**19. Delegationsbeslut****Förslag till beslut**

Kultur- och fritidsnämnden tar del av redovisningen av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Beslut	Beslutsfattare	Beslutsdatum	Diarienummer
Delegationsbeslut/Evenemansstöd, Trollkarlen från Chicago, kulturveckan 2021	Elin Dahm	2021-06-18	KFN-2021-73
Kostnadsreglering för bygglov-/bygganmälan gällande ideell förening Öregrunds tennis sällskap	Daniel Andersson	2021-08-10	KFN-2021-85
Delegationsbeslut/Evenemansstöd., Yuke box, kulturveckan 2021, Hargshamns Folkets husförening	Elin Dahm	2021-09-02	KFN-2021-93

Beslutsunderlag

Meddela nämndsekreterare eller registrator om du vill ta del av ett särskilt delegationsbeslut i fulltext.

Stöd till sverigefinsk och finskspråkig kultur

Det finska språket är ett av fem nationella minoritetsspråk i Sverige och en del av det svenska kulturarvet. Östhammars kommun ingår sedan 2010 i förvaltningsområdet för finska språket och ska skydda och främja utvecklingen av det finska språket och den sverigefinska kulturen i kommunen.

Vem kan söka?

Ideella föreningar, stiftelser och yrkesverksamma kulturarbetare.

Vad kan man söka för?

Evenemang och projekt som stärker det offentliga sverigefinska och/eller finskspråkiga kulturutbudet i kommunen. Här efter förkortat *sverigefinsk kultur*.

Även föreningar som beviljats verksamhetsstöd kultur kan söka stödet.

Bidraget är ett kombinerat evenemangsstöd och projektstöd. De kriterier som gäller för evenemangsstöd respektive projektstöd gäller även för stöd till sverigefinskkultur.

Ramar

Stöd till sverigefinsk kultur beviljas 2ggr/år.

I kommunikationen om projektet ska bidragsbeviljad förening eller person berätta att projektet genomförs med stöd av Östhammars kommun.

Kultur- och fritidsförvaltningen ska få in en redovisning senast tre månader efter det att projektet/eventemanget genomförts. En kostnadsredovisning ska också ingå.

Särskilda förutsättningar

Stödet kan sökas även av föreningar som beviljats verksamhetsstöd kultur.

Vid handläggning och bedömning av stödet samverkar Östhammars kommun med representanter för den sverigefinska befolkningen i kommunen genom ett öppet samråd. Samrådet fungerar som en rådgivande part i handläggningen.

För projekt och evenemang som beviljas stöd erbjuder Östhammars kommun hjälp med marknadsföring och kommunikation. Det kan handla om översättning av marknadsföringstexter till finska samt spridning av information om evenemanget/projektet i kanaler som riktar sig till kommunens sverigefinska invånare.

Specifika bedömningskriterier

Stödet kan beviljas för evenemang och projekt som stärker det sverigefinska kulturutbudet i kommunen. Detta innefattar evenemang eller verk som helt eller delvis framförs på finska, eller evenemang och projekt som tematiskt berör sverigefinska företeelser.

Bidragsbestämmelser för Kulturstöd

Ändamål

Kulturstöden avser att stärka och stödja kulturaktörer och kulturföreningars möjlighet att verka för ett rikt och mångsidigt kulturliv i Östhammars kommun. Bidragen avser stöd till kulturverksamhet inom områdena: musik, bildkonst, scenkonst, litteratur och film/foto.

Kultur- och fritidsnämndens stödformer

- Verksamhetsstöd kultur (årligt)
- Evenemangsstöd kultur (enstaka evenemang)
- Produktionsstöd för scenkonst (enstaka produktion)
- Projektstöd kultur (enstaka projekt)

Övergripande bedömningskriterier

Nedanstående bedömningsgrunder gäller för verksamhetsstöd, evenemangsstöd, produktionsstöd samt projektstöd. I ansökan ska den sökande beskriva hur verksamheten förhåller sig till relevanta bedömningsgrunder.

Tillgänglighet

De kulturevenemang, projekt och verksamheter som kultur- och fritidsnämnden stödjer ska vara så tillgängliga som möjligt. Särskild hänsyn ska tas till människor med funktionsvariation. Redogörelse för tillgänglighet ska alltid finnas med i ansökan om stöd. Här bedöms i vilken grad den sökandes verksamhet är tillgänglig.

Planering och genomförande

Här bedöms den sökandes förmåga att planera och genomföra sin verksamhet eller sitt evenemang/projekt. T.ex. Tidsplan och beskrivning av kommunikation/marknadsföring, vilka digitala kanaler används för att berätta om verksamheten/projektet/eventet. Det ses som meriterande att finansiering från andra bidragsgivare och/eller sponsorer söks.

Målgrupper

Här bedöms vilka målgrupper den sökande vänder sig till med sin verksamhet och hur man planerar att nå dessa.

Geografisk spridning

Här bedöms var i Östhammars kommun verksamheten planeras äga rum.

Samarbeten

Här bedöms om och hur den sökande planerar att samarbeta med olika parter och om detta innebär utvecklingsmöjligheter.

Verksamhetsstöd kultur

Vem kan söka?

Ideella föreningar med säte i Östhammars kommun.

Vad kan man söka för?

Regelbunden, långsiktig och utåtriktad kulturverksamhet som kommer allmänheten till godo.

Ramar

- Mottagare av verksamhetsstöd kan inte, annat än i undantagsfall, beviljas stöd ur kultur- och fritidnämndens övriga stödformer.
- Verksamhetsstödet beviljas årsvis.
- I kommunikation som rör den bidragsbeviljade verksamheten ska föreningen berätta att stöd ges av Östhammars kommun.

Specifika bedömningskriterier

- Verksamhetsberättelse
- Balans- och resultaträkning
- Verksamhetsplan

Stödet grundas, förutom på övergripande bedömningsgrunder, på bedömning av verksamhetsberättelse, balans- och resultaträkning för senast avslutade verksamhetsår samt på bedömning av kommande års verksamhetsplan.

Evenemangsstöd kultur

Vem kan söka?

Ideella föreningar med säte i Östhammars kommun.

Vad kan man söka för?

Offentliga kulturevenemang som genomförs i Östhammars kommun.

Ramar

- Evenemangsstödet är tänkt för att täcka del av arrangemangets kostnader.
- Kostnader för lokaler gäller endast då lokaler hyrs, inte för egna lokaler.
- I kommunikation som rör den bidragsbeviljade aktiviteten ska föreningen berätta att stöd ges av Östhammars kommun.
- Evenemangsstödet beviljas 4 gånger/år.
- Kultur- och fritidsförvaltningen ska få in en redovisning senast tre månader efter det att evenemanget genomförts. En kostnadsredovisning ska också ingå.

Bedömningskriterier

- Bedöms efter övergripande bedömningskriterier

Produktionsstöd för scenkonst

Professionella grupper och utövare inom området scenkonst som bedriver verksamhet i Östhammars kommun kan få stöd för framtagandet av nya produktioner. Syftet med det särskilda stödet till scenkonstproduktioner är att förbättra villkor för, och kvalitet på, det fria skapande som sker i kommunen. Samma uppsättning kan inte få produktionsstöd vid mer än ett tillfälle.

Vem kan söka?

Grupper och kulturarbetare som kan påvisa professionalitet och är verksamma i Östhammars kommun.

Vad kan man söka för?

Produktion av scenkonst.

Ramar

- Produktionsstöd beviljas 2gg/år
- Redovisning sker senast tre månader efter att produktionen färdigställts. En kostnadsredovisning ska också ingå.

Specifika bedömningskriterier

- Professionalitet
- Kvalitet
- Förnyelse

Professionalitet

Professionell verksamhet definieras som att utövarna genomgått konstnärlig högskoleutbildning alternativt annan konstnärlig yrkesutbildning och/eller att man har en dokumenterad yrkesverksamhet inom det konstnärliga området.

Kvalitet

Kvalitet är ett sammansatt begrepp. Objektivt mätbara kriterier kan vara originalitet och professionalitet i utövandet. Även egenskaper som förmåga att kommunicera, utmana och beröra utgör viktiga faktorer för bedömning.

Förnyelse

Här bedöms graden av förnyelse bland annat utifrån estetik, teknik, metod, konstellation, plats och idé.

Projektstöd kultur

Vem kan söka?

Ideella föreningar, stiftelser och yrkesverksamma kulturarbetare.

Vad kan man söka för?

Bidraget kan sökas för projekt som stärker det offentliga kulturlivet i Östhammars kommun. Projektstödet kan även sökas för projekt som innebär någon form av förnyelse eller utvecklingsarbete som kommer det offentliga kulturlivet till godo. Med kulturprojekt avses aktiviteter som inte nödvändigtvis mynnar ut i evenemang. Det kan exempelvis handla om litterära verk och konstprojekt.

Ramar

- Projektstöd beviljas 2ggr/år.
- I kommunikationen om projektet ska bidragsbeviljad förening eller person berätta att projektet genomförs med stöd av Östhammars kommun.
- Kultur- och fritidsförvaltningen ska få in en redovisning senast tre månader efter det att projektet avslutats. En kostnadsredovisning ska också ingå.

Specifika bedömningskriterier

- Kvalitet
- Förnyelse

Kvalitet

Kvalitet är ett sammansatt begrepp. Objektivt mätbara kriterier kan vara originalitet och professionalitet i utövandet. Även egenskaper som förmåga att kommunicera, utmana och beröra utgör viktiga faktorer för bedömning.

Förnyelse

Här bedöms graden av förnyelse bland annat utifrån estetik, teknik, metod, konstellation, plats och idé.

Villkor för alla kulturstöd

Ansökan

Ansökan görs på särskild blankett och enligt upprättade anvisningar. Efterhandsstöd/Förlustbidrag beviljas inte. För sent inkommen ansökan behandlas inte.

Ansökningstider

Ansökningstider fastställs årligen av Kultur- och fritidsförvaltningen.

Marknadsföring

I marknadsföringen av verksamhet, produktion, projekt och evenemang ska det tydligt framgå att det sker med stöd av Östhammars kommun. Om detta inte görs är det grund för att stödet helt eller delvis ska återbetalas.

Redovisning

Redovisning för evenemangsstöd, produktionsstöd och projektstöd sker på särskild blankett. Utebliven redovisning är grund för avslag av kommande ansökningar.

Budget

Kultur- och fritidsnämnden fastställer årligen budget för nämndens olika stödformer.

Beslut

Beslut om stöd fattas av kultur- och fritidschefen enligt kultur- och fritidsnämndens delegationsordning. Beviljat stöd innebär inga garantier om fortsatt stöd. I det fall ett projekt skjuts upp, verksamhet läggs ner, avsevärt förändras eller medel inte används ska kultur- och fritidsförvaltningen omedelbart meddelas. Stödet kan komma att helt eller delvis återkallas och ska då återbetalas.

Offentlig handling

Ansökan diarieförs av Östhammars kommun och är att betrakta som en offentlig handling. Det innebär att allmänheten har rätt att ta del av ansökan, oavsett om bidrag beviljas eller inte.

Plan för friluftslivet

2022-2023

Antaget av	Instans
Antaget	Datum och §
Ersätter tidigare version	Instansförkortning, datum och §
Gäller för	KS, nämnder, bolag/koncernen
Dokumentansvarig	Roll

Innehåll

Inledning.....	3
Friluftsliv i Östhammars kommun	3
Plan för friluftsliv i Östhammars kommun	4
Åtgärdsplan	5
Uppföljning	7
Implementeringsprocess.....	7
Lästips	7

Inledning

Friluftslivet i Östhammars kommun ska vara tillgängligt för alla. Att vistas i naturen främjar hälsa och välmående och ett rikt friluftsliv främjar såväl folkhälsa som biologisk mångfald. Ett rikt och tillgängligt friluftsliv skapar både en attraktiv boendemiljö och attraktiva besöksmål.

Friluftslivet berör fler av kommunens nämnder och verksamheter och det finns därför ett behov av en gemensam plan för arbetet. Plan för friluftslivet kommer fungera som ett tillägg till Översiktsplanen och är framtagen för de nämnder, sektorer och verksamheter inom Östhammars kommun som arbetar för ett attraktivt och tillgängligt friluftsliv.

Plan för friluftslivet innehåller de fokusområden som kommunens nämnder och verksamheter i samverkan valt att prioritera. Friluftsplanen består av en tvåårig tidplan med åtgärder och ansvarsfördelning.

Syftet med plan för friluftslivet i Östhammars kommun är att främja hälsa och välmående och göra Östhammars kommun till en attraktiv plats att leva och vistas på. Målet är att göra friluftslivet mer tillgängligt för invånare och besökare. Målets mäts med en rankinglista från Naturvårdsverket och genom aktiviteter i åtgärdsplanen.

Friluftsliv i Östhammars kommun

Plan för friluftslivet använder Naturvårdsverkets definition för friluftsliv: **”Friluftsliv är vistelse utomhus i natur- och kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelse utan krav på tävling.”**

Östhammars Kommun har med sina 400 mil av strandlinjer och mångfald av öar gott om platser för friluftsliv vid både sjö och skog. Inom kommunen finns 40 naturreservat och 13 friluftsbad. Östhammars Kommun har i samverkan med Upplandsstiftelsen iordningställt sju smultronställen, som är utflyktsmål med höga natur- och kulturvärden. Inom kommunen finns 10 kilometer kommunala elljusspår och flertal vandringsleder. Vikingaleden och Upplandsleden är två långa vandringsleder som går genom kommunen. Här finns även ett flertal kortare vandringsleder som exempelvis Harvikaleden och Vallonstigen. Spritt över kommunen finns 35 lekplatser och 55 allmänna grillplatser varav 13 är belagda med vindskydd och eller mullekojor. Dessa platser är viktiga för att boende och besökare ska kunna ta del av naturens hälsofrämjande effekter i sin boende- och vardagsmiljö.

Naturvårdsverket lyfter att det finns flera olika naturområden som är viktiga för friluftslivet. Under 2021 genomfördes en inventering och en klassificering av dessa naturområden i Östhammars kommun. Följande naturområden identifierades som viktiga för friluftslivet i kommunen:

Bostadsnära lek- och rekreationsområden, som är park och/eller natur för lek- och rekreation som finns inom gångavstånd från bostad, skola, förskola eller äldreboende.

Tätortsnära natur, som omfattas av natur-och skogsområden inom 3 km från bebyggelse.

Tätortsnära friluftsområden, vilket innebär större naturområden som är iordningställda för friluftsliv och som finns på gång- och cykelavstånd från bebyggelse.

Långa leder för vandring, cykling, paddling eller ridning.

Följande geografiska områden identifierades ha stor utvecklingspotential: Alundas tätortsnära natur.

Statistik från Naturvårdsverket visar att utövandet av friluftsliv i Sverige ser ungefär likadant ut som tidigare år men att det finns variationer mellan olika grupper i befolkningen. Vissa upplevda hinder var tidsbrist, avsaknad av någon att utöva friluftsliv med och brist på lämpliga platser. De tio friluftslivsmålen handlar om att genomföra åtgärder så att förutsättningarna för friluftslivsutövandet förbättras. Särskilt mål nio, **friluftsliv för god folkhälsa**, handlar om att skapa förutsättningar för människor att på lika villkor vistas i naturen.

Naturvårdsverket beskriver att arbetet för friluftslivet knyter an till såväl de miljömässiga, sociala som ekonomiska målen i arbetet för en hållbar utveckling. Plan för friluftslivet i Östhammars kommun **lyfter särskilt fram fem av de 17 globala målen** ur Agenda 2030:

Mål 3	God hälsa och välbefinnande
Mål 10	Minska ojämlikheter mellan och inom olika länder
Mål 11	Hållbara städer och samhällen
Mål 12	Hållbar konsumtion och produktion
Mål 15	Ekosystem och biologisk mångfald

Plan för friluftsliv i Östhammars kommun

Plan för friluftslivet är ett styrande dokument för kommunens samtliga nämnder, sektorer och verksamheter. Planen beslutas av kommunfullmäktige och tar utgångspunkt i kommunfullmäktiges strategiska inriktningsområden "en lärande kommun" och "en hållbar kommun". Östhammars kommun har antagit **hållbarhetslöften inom den miljömässiga dimensionen av hållbar utveckling**. Plan för friluftslivet knyter an till dessa hållbarhetslöften.

Nationella mål för friluftslivet. Naturvårdsverket lyfter tio mål för det nationella arbetet för friluftslivet. Plan för friluftslivet omfattar åtta av dessa mål.

Mål 1 Tillgänglig natur för alla

Mål 2 Starkt engagemang och samverkan för friluftslivet

Mål 3 Allemansrätten

Mål 4 Tillgång till natur för friluftsliv

Mål 5 Attraktiv tätortsnära natur

Mål 8 Ett rikt friluftsliv i skolan

Mål 9 Friluftsliv för god folkhälsa

Mål 10 God kunskap om friluftslivet.

Mål 6, Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling, samt mål 7, Skyddade områden som resurs för friluftslivet, omfattas av andra styrdokument och samverkansstrukturer.

Fokusområden för planen

Mål 1 Tillgänglig natur för alla

Tillgänglighet handlar om människors kunskap om att friluftsområden existerar och deras föreställningar om hur tillgängliga områdena är. Det handlar också om att bevara och sköta om naturen och friluftsområden på ett långsiktigt och hållbar sätt.

Mål 8 Ett rikt friluftsliv i skolan

Sveriges barn och unga ska inom skolans verksamhet ha möjlighet att ta del av olika natur- och kulturmiljöer för upplevelser och rekreation. För att skapa goda förutsättningar för friluftsliv i skolan behövs att natur finns i närheten av skolan.

Samverkan

Med samverkan avses den samverkan som sker inom och mellan kommunens sektorer och verksamheter och mellan kommunen och andra aktörer.

Upplandstiftelsen är en etablerad aktör inom natur- och friluftsliv som Östhammars kommun har flera pågående samarbeten med. Länsstyrelsen i Uppsala län är en också en viktig samverkansaktör för Östhammars kommun.

Budget

Finansieras inom ordinarie verksamhetsram.

Åtgärdsplan

Förbättringsåtgärderna i planen **syftar till att nå målet ”att göra friluftslivet mer tillgängligt för invånare och besökare”**. Förbättringsåtgärderna för friluftslivet specificeras i en handlingsplan (se bilaga) och ska tas fram i samverkan mellan kommunens verksamheter och med föreningar, markägare, besökare och övriga medborgare. Förbättringsåtgärderna ska sedan kommuniceras. Förbättringsåtgärderna ska utgå från:

Inventeringen av natur och friluftsområden från 2021

Planens fokusområden

Enkätundersökning av friluftslivet till medborgare och föreningsliv

Enkätundersökning av förskolans och grundskolans behov för att genomföra friluftsliv

Åtgärdsplan

Förbättringsåtgärd	Ansvar	Samverkanspart	När
Förbättra närområdet vid kommunens förskoleverksamhet	Sektor Samhälle, Fritidsenheten: Hälsoutveckling och utemiljö	Sektor Bildning, ansvarig enhet/funktion	Pågående processer under planens giltighetstid 2022-2023
Stärka aktivitetsutbudet för grundskolans friluftsliv	Sektor Samhälle, Fritidsenheten: Hälsoutveckling	Sektor Bildning, ansvarig enhet/funktion tillsammans med föreningsliv och Upplandsstiftelsen	Pågående processer under planens giltighetstid 2022-2023
Tillgängliggöra besöksmål för friluftsliv	Sektor Samhälle, Fritidsenheten: Hälsoutveckling, utemiljö	Sektor Verksamhetsstöd, Gata- parkdriften	Pågående processer under planens giltighetstid 2022-2023
Kommunicera allemansrätten	Sektor Samhälle, Fritidsenheten	Sektor Samhälle, Attraktivitet	Pågående processer under planens giltighetstid 2022-2023
Föreningsdialog med syfte att samverka för friluftslivet	Sektor Samhälle, Fritidsenheten: Hälsoutveckling, utvecklingsledare	Föreningsliv för friluftsliv	Pågående processer under planens giltighetstid 2022-2023
Kommunikationsåtgärd om rökfria miljöer	Sektor Samhälle, Fritidsenheten: Hälsoutveckling	Sektor samhälle, Miljö och hälsa samt Attraktivitet	Pågående processer under planens giltighetstid 2022-2023
Analysera och genomföra insatser baserade på inventeringen av natur- och friluftsliv	Sektor Samhälle: Referensgrupp för planen (Fritidsenheten + Camilla Andersson)	Sektor Bildning, Sektor Verksamhetsstöd och Sektor Omsorg	Pågående processer under planens giltighetstid 2022-2023

Uppföljning

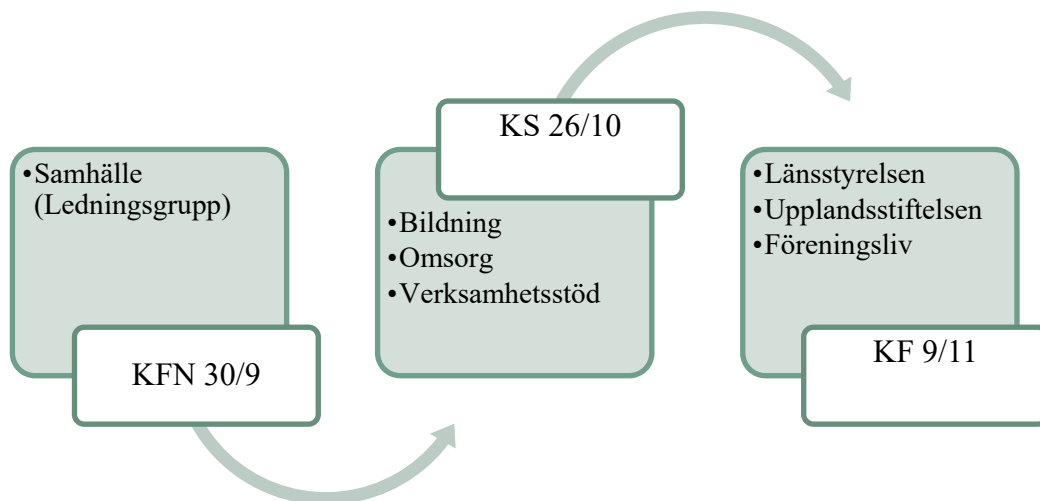
Åtgärdsplanen följs upp årligen via verksamhetsuppföljning i kommunens digitala verktyg Stratsys.

Plan för friluftslivet är tvåårig och följs upp via verksamheterna årligen samt utvärderas och revideras vartannat år av kommunfullmäktige.

Ett nyckeltal är valt för att följa utvecklingen av plan för friluftslivet och det är Sveriges friluftskommun 2021 (Naturvårdsverket). Östhammars Kommun hade år 2021 ranking 63 av landets 290 kommuner.

Implementeringsprocess

Kultur – och fritidsnämnden är beställare av Plan för friluftslivet. Sektor samhälle med fritidsenheten driver framtagandet och implementeringen. Eftersom friluftslivet berör fler än en sektor beslutas Plan för friluftslivet av kommunfullmäktige.

Lästips

Läs mer om friluftsliv och hållbar utveckling på:

[Naturvårdsverket](#)

[Globala målen](#)

Besiktning av källarlokal

Storbrunn, Östhammar

FORHANDSKOPIA

2021-09-15, Uppdragsnummer 21U1978

Bjerking AB · Strandbodgatan 1, Uppsala · Hornsgatan 174, Stockholm · Växel: 010-211 80 00 · bjerking.se

Uppdragsnamn

**Besiktning av källarlokal
Klockstapelsgatan 2, Östhammar kommun**

Uppdragsgivare

Östhammars kommun
Peter Bender

Våra handläggare

Magnus Olof-Ors

Telefon 010-211 81 59

Granskad av Pia Haglund

Datum

2021-09-15

Senast rev.datum

-

Uppdrag

Syftet med uppdraget är att klarlägga möjligheten och kostnader för att anpassa en tidigare butik/bensinstation och biltvätt till ny användning som fritidsbank (likt ett bibliotek med utlåning av fritidstutrustning i stället för böcker).

Då den tidigare användningen av lokalen som bensinstation och biltvätt kan innebära att det finns miljöföroreningar i byggnaden och anslutande mark genomförs uppdraget i två steg. I det första steget (etapp 1) undersöks förekomsten av eventuella miljöföroreningar och en materialinventering utförs av lokalen. Dessutom görs en statusbesiktning av lokalen för att undersöka och fastställa förutsättningar, skador och brister samt underhållsbehov inför en eventuell ombyggnad.

Platsbesök och konditionsbesiktning utfördes 2021-09-07.

Kontaktperson hos beställaren har varit Peter Bender.

Etapp 1 redovisas genom en översiktlig statusrapport med översiktlig kostnadsuppskattning för föreslagen ombyggnad till fritidsbank (detta dokument) samt separat rapport för materialinventering med provsvar.

Organisation

Uppdragsansvarig: Magnus Olof-Ors

Teknikansvarig bygg: Pia Haglund

Teknikansvarig miljö: Ira Nilsson

Förutsättningar

Besiktningar med förslag till åtgärder har genomförts utifrån följande förutsättningar:

- Utförd konditionsbesiktning utgör ej underlag för upphandling av entreprenadarbeten. Föreslagna åtgärder innehåller ej förslag på detaljutformningar, detta bör ingå i den projektering som normalt utförs före upphandling av entreprenadarbeten.

Underlag

Inga handlingar eller ritningar över byggnaden har varit tillgängliga vid uppdragets genomförande. Uppgifter om kända fel och brister i byggnaderna samt årtal för tidigare genomförda renoveringar och underhållsåtgärder enligt muntliga uppgifter från beställaren.

Storbrunn, troligen 1940-tal. Bilden hämtad från digitaltmuseum.se.

Statusbesiktning

De aktuella lokalerna består av en mindre lokal i markplan samt större före detta tvätthall/garage och mindre biutrymmen (förråd, pentry och dusch, mindre wc mm) i källarplan. Byggår är okänt men uppskattningsvis tillkom garaget och lokalen i markplan kring 1960/70. Möjligen var funktionen ursprungligen garage, tvätthall och kontor/pausrum för taxi alternativt bilverkstad. Under senare år har källarlokalen använts som förråd och tvätthall.

För närvarande är lokalen tomställd. Arbeten med att riva befintliga kanaler har inletts men inte färdigställt och ventilation saknas. Värmen är i gång via radiatorer, el och tappvatten är påkopplade. Värmerör ser ut att ha bytts ut (troligen i samband med renovering av Storbrunn), radiatorer har inte bytts ut vid samma tillfälle.

Vid inträde till lokalen i markplan noterades en avvikande lukt av kemisk karaktär, eventuellt kan källan vara mattan som har limmats direkt på klinkergolvet. Hela lokalen i markplan och källare har omfattande eftersatt underhåll och är i behov av renovering. Det samma gäller samtliga installationer.

Den tidigare användningen innebär att viss sanering kommer att krävas i källaren, det finns troligen även miljö- och hälsofarliga ämnen som kräver särskild hantering (se separat rapport).

I garage/tvätthall finns omfattande rostangrepp på stålet i de ingjutna bärande pelarna och viss sprickbildning noterades även i putsen vid ingjutna bärande stål balkar i bjälklaget. Väggarna i källaren har omfattande putsskador och missfärgningar. Betonggolvet har lokala skador och sprickor med spår av saltutfällningar.

Nedfart till källaren har allmänt sprucken asfalt, dagvattenbrunn är igenväxt och bedöms inte klara av att leda bort regnvatten vid kraftig nederbörd.

Entré och fönsterparti i markplan.

Avvikande lukt i lokalen i markplan kan eventuellt komma ifrån mattlim.

Rum under lokalen i markplan, ventilation ej i bruk.

Pelare i H-profil med omfattande rostangrepp, omgivande betong har sprängts loss.

*Sprickbildning i golv med saltutfällningar.
Rostande ränna med kvarstående vatten med hinna av olja.*

Fuktgenomslag och putssläpp på vägg.

Pentry och dusch.

WC med läckande blandare och rinnande WC, fuktskada på golv med fritt vatten.

Nedfart till källare.

Asfalt i dåligt skick och avledning av dagvatten är bristfällig.

Underhåll och saneringsåtgärder

Underhållsskuld

Nedan listas åtgärder vilka bedöms behöva utföras oavsett vilken verksamhet som ska bedrivas i lokalerna framöver. Kostnaden för genomförandet bör inte påföras kommande hyresgäst då åtgärdande av bristerna måste utföras oavsett om lokalen fortsatt är tomställd.

Åtgärdande av brister:

- Rostskyddsbehandling och målning av stålpelare och balkar i källaren samt angränsande betonglagningar
- Rivning och sanering efter tidigare biltvätt (sanering, rivning installationer mm)
- Putslagning av källarväggar
- Åtgärd av fuktskada i WC
- Förbättrad avledning av dagvatten och ny beläggning i befintlig källarnedfart

Eftersatt underhåll:

- Uppgradering av el, ventilation, tapp- och spillvatten mm
- Generell ytskiktsrenovering av samtliga ytor
- Byte av isolerglas i lokal i markplan
- Byte av takskjutport

Ombyggnad till fritidsbank

Hyresgästsanpassning

Förslag på rum/funktioner samt ungefärliga ytor:

Förrådslokal:	230 kvm
Verkstad vid källarentré:	20 kvm
Yta för RWC/WC, omklädning, städ etc:	40 kvm
Korridor och trapphus:	12 kvm
Hiss/passage/teknikrum:	30 kvm
Kundmottagning/Personalutrymme (markplan):	35 kvm

Ingående arbeten:

Generellt

Nytt ventilationsaggregat, kanaler och don.

Nya elinstallationer.

Nya spill- och tappvatteninstallationer.

Markplan

Lokalen förslås inrymma arbetsplatser, personalentry och kundmottagning.

Befintligt entréparti (dörr och skyltfönster) byts till helt nytt parti med tillgänglighetsanpassad dörr med armbågskontakt.

Ny hiss till källare i hörn på motsatt sida från befintlig trappa till källare. Placering av ny entrédörr anpassas mot hissen.

Installation av Trinett-kök, anpassning av lokalen samt ytskiktsrenovering.

Källare

Befintliga WC och anslutande omklädningsrum rivs. Nya rum för RWC samt personal-WC, omklädning/dusch och städ anordnas.

Takskjutport ersätts med nytt entréparti i källarplan (8,5 kvm) med dubbeldörr med öppningsautomatik och utrymningsbeslag.

Nytt rum med funktion som verkstad anordnas i anslutning till det nya entrépartiet (för att få in dagsljus).

Utrymning/brand

Behovet av utrymningsvägar från källarplan och lokal i markplan behöver utredas vidare. I kalkylen ingår kostnad för att sprinkla hela lokalen.

Tillgänglighet

Ny hiss anordnas från lokalen i markplan ned öppning mot förrådsdel/tidigare tvätthall.

Ny RWC anordnas i källarplan.

Entréer förses med öppningsautomatik.

I samband med fortsatt utredning och/eller projektering behöver tillgänglighetsfrågorna belysas ytterligare.

Kostnadsuppskattning

Nedan redovisas en grov kostnadsuppskattningen över renovering och hyresgästanpassning med omfattning enligt sidan 6 och 7 i detta dokument. Eftersom endast en inledande besiktning har genomförts utan medverkan från sakkunniga inom flera nyckelområden ska kostnadsuppskattningen ses som preliminär, mer precisa kostnader kan fastställas först efter det att en kompletterande förstudie har genomförts alternativt efter projektering.

Sammanställning

Uppskattad kostnad exklusive moms	6 230 000 kr
Uppskattad kostnad inklusive moms	7 788 000 kr

Område		Kostnad
Bygg Ytskiktrenovering och hyresgästanpassningar inkl ny hiss		1 890 000 kr
VVS Helt nya VVS-installationer inkl sprinkler		1 440 000 kr
EL Helt nya elinstallationer inkl larm och styr&övervakning		820 000 kr
Mark & sanering Anpassning av utvändig mark och invändig sanering (prel)		200 000 kr
Övriga entreprenadkostnader (etablering, arbetsledning, UE-påslag mm).	10%	440 000 kr
Projektering	10%	480 000 kr
Oförutsedda kostnader	10%	480 000 kr
Byggherrekostnader (bygglov, upphandling, byggledning, besiktning, ränta mm)	10%	480 000 kr
Summa exkl. moms		6 230 000 kr
Moms	25%	1 558 000 kr
Totalt inkl. moms		7 788 000 kr

Alternativ användning av lokal i markplan

Vid besiktningen diskuterades alternativa användningsområden för lokalen i markplan. Eftersom den har ett bra skyltläge med egen entré i markplan skulle den passa bra som galleri eller utställningslokal för föreningarna och verksamheten i Storbrunn. Alternativt kan den nyttjas som mötesplats när andra delar av Storbrunn är stängt.

Eventuellt kan trappan till källare kan byggas igen för att skapa ytterligare yta i markplan. Om en ny dörr tas upp mellan lokalen och biblioteket kan befintliga angränsande personalutrymmen i biblioteksdel nyttjas av personalen och besökare kan utnyttja befintliga WC och andra funktioner som redan finns i Storbrunn.

Bjerking AB

Fotobilaga Lägesuppdatering; Tätortsnära gröna stråk

Grillplats vid Kattsvälta

Bild på vägvisare!

Färdplan för ett hållbart län

Regionalt åtgärdsprogram för vatten

Sammanfattning

Vatten är en grundläggande naturresurs och vårt viktigaste livsmedel. Rent vatten utgör ett av de globala hållbarhetsmålen och är en förutsättning för liv, hållbar utveckling och tillväxt. Vatten används av alla och till mycket, exempelvis som dricksvatten, som livsmiljö för djur och växter, i vattenkraften för att producera energi, som kyl- och processvatten i industrier och som recipient för avloppsvatten. Det är därför essentiellt att skydda vattentillgångarna och minska påverkan på vatten för att möjliggöra en långsiktig och säker vattenförsörjning och hållbara livsmiljöer.

Färdplan för ett hållbart län – åtgärder för vatten är den tredje delen i en serie av fyra planerade åtgärdsprogram som med olika teman bidrar till att uppnå de nationella miljömålen och därmed även den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Färdplanens åtgärdsprogram är en del av länsstyrelsens uppdrag att utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram för att nå de nationella miljömålen.

Framtagande av åtgärderna för vatten skiljer sig från de två tidigare åtgärdsprogrammen för minskad klimatpåverkan respektive ekosystem och biologisk mångfald. Dessa togs fram genom längre och mer omfattande processer med breda dialoger med medverkande aktörer samt remitterade program. Åtgärder för vatten finns framtagna och förankrade i andra regionala underlag. Åtgärderna från dessa underlag kopplas samman i åtgärdsprogrammet för vatten, och genomförandet av åtgärderna länkas därmed ihop med Färdplan för ett hållbart län genom tecknandet av hållbarhetslöften och regelbunden uppföljning av dem.

Underlag som använts vid framtagande av åtgärdsprogrammet utgörs av redan befintliga regionala program och förslagen på åtgärder och aktiviteter för vatten är hämtade från regional vattenförsörjningsplan, regional handlingsplan för klimatanpassning, Vattenmyndighetens åtgärdsprogram (2021 – 2027) samt processen för moderna miljötillstånd för vattenkraften. Även de tidigare åtgärdsprogrammen inom ramen för färdplansarbetet används som underlag och mall för att skapa igenkänning mellan programmen.

Åtgärderna för vatten syftar till att öka takten i genomförandet av åtgärder som bidrar till hållbar vattenanvändning och minskad påverkan på länets vatten, såväl ytvatten som grundvatten. Det övergripande målet är att uppnå miljömålen med koppling till vatten, vilket inkluderar vattenförsörjning, miljökvalitetsnormerna för vatten och anpassning till ett förändrat klimat. Åtgärdsprogrammet beskriver 13 åtgärder inom de fem fokusområdena Vatten som resurs, Vattenplanering, Näringsämnen, Miljöskadliga ämnen och Vattenskydd.

Gemensamt för åtgärderna är att de kan genomföras av aktörer i länet, att de bidrar till att nå miljömålen och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 samt att de är möjliga att påbörja, och helst genomföra, under programperioden 2021–2024. Primär målgrupp är kommuner, VA-organisationer, Region Uppsala samt övriga medlemmar i Uppsala läns miljö- och klimatråd, men åtgärdsprogrammet vänder sig även till andra intresserade aktörer.

För att stärka genomförandet av programmets åtgärder uppmanas aktörer i länet att teckna hållbarhetslöften med länsstyrelsen. Hållbarhetslöften är en frivillig avsiktsförklaring som beskriver de åtgärder en aktör åtar sig att genomföra med tillhörande aktörsspecifika mål. Genomförandet följs upp årligen.

Åtgärdsprogrammet för vatten innehåller åtgärder och aktiviteter med främsta syfte att höja vattenkvalitén, exempelvis genom att minska övergödning och miljöföroreningar i länets vattenmiljöer. Vattenrelaterade åtgärder som istället syftar till att bevara och återskapa hållbara livsmiljöer i sjöar och vattendrag, bevara värdefulla livsmiljöer i marin miljö samt bevara och återskapa våtmarker omhändertas inom åtgärdsprogrammet för ekosystem och biologisk mångfald. Denna avgränsning syftar till att minska överlapp mellan programmen.

Inledning

Uppsala län är en expansiv region och mark- och vattenanvändningen i länet påverkar måluppfyllelsen för flertalet av miljökvalitetsmålen. Det ställer krav på en sammanhållen fysisk planering, ett stärkt skydd för värdefulla miljöer och ett fokuserat åtgärdsarbete för att vända negativa trender och minimera påverkan både regionalt och globalt.

De svenska miljömålen ska vara politiskt vägledande och består av ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt 26 etappmål.¹ Miljömålen är beslutade av riksdagen och är de nationella mål som bidrar till att vi uppnår den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030². Mer information om de svenska miljömålen, miljömålssystemet och Agenda 2030 återfinns i bilaga 1. Åtgärdsprogrammet för vatten omfattar åtgärder som främst bidrar till att uppnå generationsmålet och miljökvalitetsmålen Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård och Grundvatten av god kvalitet. Indirekt påverkas även andra miljökvalitetsmål, bland annat målen Giftfri miljö och God bebyggd miljö. Åtgärderna bidrar även till genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, främst mål 6 Rent vatten och sanitet för alla samt mål 14 Hav och marina resurser.

Åtgärdstakten för att nå de vattenrelaterade miljömålen behöver öka. Naturens återhämtning är i många fall långsam varför det tar tid innan åtgärder får genomslag i form av effekter i miljön. Ett långsiktigt och kontinuerligt åtgärdsarbete är avgörande för att vända utvecklingstrenden. Färdplanens åtgärdsprogram är en del av länsstyrelsens uppdrag att utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram för att nå de nationella miljömålen³, läs mer om Färdplan för ett hållbart län i bilaga 2.

Uppsala län har relativt få sjöar och de flesta är påverkade av historiska sjösänkningar. Det betyder bland annat att sjöarna blivit grundare, igenväxningstakten ökar och sjöarnas livslängd förkortas. Dessutom är övergödningsspåverkan i de flesta fall stor på de sänkta sjöarna eftersom de oftast omges av produktiv jordbruksmark och det tillrinnande vattnet är rikt på näringsämnen. I länet finns även grunda kalkrika sjöar med relativt näringsfattigt, ofta klart vatten och med en vegetation som domineras av kransalger, så kallade kransalgssjöar. Huvuddelen av Uppsala läns vattendrag, knappt 90 procent, är påverkade av mänsklig aktivitet i form av exempelvis markavvattning, rätning och kanalisering, kraftverk och dammar eller tätorter i vattendragets närhet.

I sjöar och kustområden är det framförallt övergödning som försämrar den ekologiska statusen. Detsamma gäller vattendragen, där många dessutom är påverkade av dammar, rensning, uträtning och annan fysisk påverkan vilket också har stor påverkan på den ekologiska statusen. Vattenrelaterade åtgärder kopplat till fysisk påverkan omhändertas i åtgärdsprogrammet för ekosystem och biologisk mångfald.⁴ Enligt de bedömningar som länsstyrelsen har gjort är 46 procent av sjöarna, 77 procent av vattendragen och 80 procent av kustområdena påverkade av övergödning.⁵ Dessa vatten uppnår inte god ekologisk status.

Länets vattenförekomster är i olika omfattning påverkade av miljögifter vilket ger utslag på bedömningen av den kemiska statusen. Miljögifter härrör från både pågående verksamheter såsom industrier och reningsverk, men även från gamla utsläpp i form av förorenad mark samt från diffusa utsläpp.

Dricksvattenfrågorna har uppmärksamats mer och mer de senaste åren. Frågan om vi har tagit rent dricksvatten för självklart har väckts under somrar med torka och låga grundvattennivåer med vattenbrist som följd. I Uppsala län återfinns en stor del av det grundvatten som används för dricksvattenuttag i åsar, de två största rullstensåsarna är Uppsalaåsen och Enköpingsåsen. Av länets

¹ Sveriges miljömål (2020). [Här är länk till källa.](#)

² Agenda 2030, webbplats Globala målen (2021), [här är länk till källa](#)

³ Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, §6. [Här är länk till källa.](#)

⁴ Färdplan för ett hållbart län, åtgärdsprogram för ekosystem och biologisk mångfald, Länsstyrelsen 2020:02. [Här är länk till källa.](#)

⁵ VISS, VattenInformationsSystem Sverige. [Här är länk till källa.](#)

54 grundvattentäkter saknar 18 vattenskyddsområden. De vattentäkter som har skyddsområde i Uppsala län står för 98 procent av vattenuttaget. Många äldre vattenskyddsområden ger inte ett tillräckligt bra skydd för grundvattnet.

Grundvattnet bedöms utifrån dess kemiska och kvantitativa status. Den kemiska statusen påverkas av miljö- och hälsoskadliga ämnen från förorenade områden och pågående verksamheter, men även från användning av bekämpningsmedel och brandskum där ett par av de mest omfattande problemen rör glyfosat respektive PFAS (per- och polyfluorerade alkylsubstanser). Spridning av vägsalt i nära anslutning till känsliga grundvattenförekomster kan leda till höga halter klorid i grundvatten. Hälsoskadliga halter av klorid kan även orsakas av saltvatteninträngning vid för stora vattenuttag i förekomster med kontakt med relik saltvatten eller havsvatten.

Den kvantitativa statusen anger om vattenuttagen är i balans med grundvattenbildningen. För att en grundvattenförekomst ska uppnå god kvantitativ status får inte uttagen vara större än nybildningen eller så stora att flödesriktningar ändras så att saltvatten eller andra föroreningar kan tränga in. Förändrade grundvattennivåer är ett problem som främst beror på för stora grundvattenuttag i förhållande till nybildning.

Enligt EU:s vattendirektiv⁶ ska det finnas vattenskyddsområden för de kommunala vattentäkterna. De äldre besluten ska ses över och uppdateras vid behov. Det är därför nödvändigt att intensifiera arbetet med att inrätta vattenskyddsområden och att se över äldre skyddsområden.

En smart vattenanvändning är en viktig del i en hushållning med naturresurser och minskad miljöpåverkan. Information och tips finns exempelvis på länsstyrelsens webbplats⁷. För att höja kunskapsnivån om vatten som resurs finns bland annat Svenskt vattens hållbarhetsmärkning Kranmärkt⁸.

Syftet med åtgärdsprogram för vatten

Åtgärdsprogrammet för vatten syftar till att öka takten i genomförandet av åtgärder som bidrar till hållbar vattenanvändning och minskad påverkan på länets vatten, såväl ytvatten som grundvatten. Det övergripande målet är att uppnå miljömålen med koppling till vatten, vilket inkluderar god vattenförsörjning, miljökvalitetsnormerna för vatten och anpassning till ett förändrat klimat.

Ambitionen är att åtgärdsprogrammet ska vara ett användbart verktyg för aktörer på både regional och lokal nivå. Åtgärdsprogrammet ska:

- ge exempel på konkreta aktiviteter för vattenåtgärder,
- ge vägledning och stöd för att prioritera aktiviteter och utvecklingsinsatser,
- stimulera till ökad samverkan i miljöarbetet mellan aktörer i länet,
- inspirera till innovation och utveckling inom området,
- leda till en ambitionshöjning i åtgärdsarbetet.

Åtgärdsprogrammet utgör en del av det samlade arbetet med vattenfrågor i Uppsala län. Förhoppningen är att så många aktörer som möjligt kan se sin del i åtgärdsarbetet både inom

⁶ God vattenkvalitet i Europa (EU:s vattendirektiv), 2000/60/EG. [Här är länk till källa.](#)

⁷ Länsstyrelsens webbplats, regional vattenförsörjningsplan (2021). [Här är länk till källa.](#)

⁸ Svenskt vattens webbplats om hållbarhetsmärkningen Kranmärkt (2021). [Här är länk till källa.](#)

områden där man redan bedriver åtgärdsarbete och inom nya och närliggande områden. Arbetet är tänkt att integreras i aktörernas ordinarie planering och verksamhet, vilket skapar drivkraft och undviker dubbelarbete.

Åtgärdsprogrammet kan bidra till att utveckla och stärka samverkan i befintliga nätverk. Det kan även synliggöra behov av ytterligare samverkansformer och till att skapa nya nätverk mellan aktörer i länet.

Programmet omfattar åtgärder och aktiviteter som kan påbörjas och genomföras av aktörer verksamma i länet under programperioden 2021–2024 samt har en förväntad positiv effekt på länets vattenresurser som huvudsyfte.

Underlag

Underlag som använts vid framtagande av åtgärdsprogrammet utgörs av redan befintliga regionala program och förslagen på åtgärder och aktiviteter för vatten är hämtade från regional vattenförsörjningsplan⁹, regional handlingsplan för klimatanpassning¹⁰, Vattenmyndighetens åtgärdsprogram (2021 – 2027)¹¹ samt processen för moderna miljötillstånd för vattenkraften¹². Även de tidigare åtgärdsprogrammen inom ramen för färdplansarbetet används som underlag och mall för att skapa igenkänning mellan programmen¹³. Underlagen beskrivs nedan.

Klimatanpassning

Klimatanpassning omfattar alla åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra. Länets klimatanpassningsarbete utgår från en nationell strategi för klimatanpassning och dess vägledande principer om hållbar utveckling, ömsesidighet, vetenskaplig grund, försiktighetsprincipen, integrering av klimatanpassningsåtgärder, flexibilitet, hantering av osäkerhets- och riskfaktorer, tidsperspektiv och transparens.

Länsstyrelsen har i uppdrag att analysera hur länet påverkas av klimatförändringarna samt att samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat.^{14 15} Som utgångspunkt för det framtida arbetet har länsstyrelsen i Uppsala län sammanställt en klimat- och sårbarhetsanalys som publiceras under hösten 2021.

Ett förändrat klimat innebär för Uppsala län högre medeltemperatur och mer intensiv korttidsnederbörd med skyfall, vilket riskerar att skapa översvämningar i lågpunkter och ut med hårdgjorda ytor. Skyfall inträffar vanligen under sommarhalvåret, medan höga flöden i vattendrag inträffar under senhösten, vintern och under vårens snösmältning.

De senaste årens torka och återkommande vattenbrist har lett till att frågan om brister i vattenförsörjningen har hamnat högt på agendan. Vattenbrist betyder i grunden att det finns ett större behov av rent vatten än vad som finns tillgängligt. Orsakerna till vattenbristen är dock komplexa och

⁹ Regional vattenförsörjningsplan, [här är länk till källa](#). Remissynpunkter inarbetas, färdigställs 2021.

¹⁰ Regional handlingsplan för klimatanpassning, [här är länk till källa](#). Under framtagande, remiss 2021.

¹¹ Vattenmyndigheten i Norra Östersjön, Åtgärdsprogram 2021–2027. [Här är länk till källa](#). Remissperiod avslutad, beslut planeras dec 2021.

¹² Nationell plan för moderna miljövillkor för vattenkraften. [Här är länk till källa](#). Inom ramen för åtgärdsprogrammet för vatten begränsas underlaget till kommunernas del i planeringsprocessen.

¹³ Åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan (2019) samt åtgärdsprogram för ekosystem och biologisk mångfald (2020), [här är länk till källa](#).

¹⁴ Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete. [Här är länk till källa](#).

¹⁵ Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, §5. [Här är länk till källa](#).

kan bero på flera saker, bland annat brist på kapacitet i vattenverk och ledningssystem och/eller bristande tillgång på råvatten.¹⁶

Regional vattenförsörjningsplan

Länsstyrelsen har i dialog med kommuner, kommunala VA-organisationer, andra statliga myndigheter och andra aktörer tagit fram en regional vattenförsörjningsplan för Uppsala län¹⁷. Planen har varit ute på remiss och planeras att färdigställas under hösten 2021. Vattenförsörjningsplanen utgör ett underlag till kommunernas samhällsplanering och för den fortsatta samverkan mellan aktörer i länet för en långsiktigt trygg och hållbar vattenförsörjning.

Att ta fram en regional vattenförsörjningsplan ingår som en åtgärd i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram och planen följer till stora delar vägledningen för regional vattenförsörjningsplanering från Havs- och vattenmyndigheten¹⁸.

Vattenförsörjningsplanen pekar ut vattenresurser som kan vara av betydelse för dricksvattenförsörjningen i ett långsiktigt perspektiv. De grundvattenresurser som pekas ut finns i Uppsalaåsen med biåsar, Enköpingsåsen/Dalkarlsåsen och i Östhammars kommun. Ytvattenresurser som kan användas för någon av del av vattenförsörjningen är begränsade i Uppsala län och klimatförändringarna förväntas leda till lägre flöden och stor risk för vattenbrist i många ytvattendrag. På grund av detta är Mälaren och Dalälven de enda ytvattenresurser som bedöms ingå i en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning. Kommunerna ska ta hänsyn till de utpekade vattenresurserna i översikts- och detaljplanering.

Vattenförsörjningsplanen innehåller även en analys av de utmaningar som länet står inför, vilken bland annat lyfter fram klimatförändringarnas påverkan på vattenresurserna. För att ta sig an dessa utmaningar har en strategi formulerats. Strategin består av de fyra delarna samhällsplanering, skydd, smart vattenanvändning och samverkan.

De åtgärder i Regional vattenförsörjningsplan som har en tydlig koppling till miljömålen och riktar sig till flera aktörer har legat till grund för föreslagna aktiviteter i åtgärdsprogrammet för vatten. Nödvattenplaner och fysiska skyddsåtgärder för vägar omhändertas därför inte inom åtgärdsprogrammet utan följs upp via Regional vattenförsörjningsplan.

Ett kontinuerligt arbete med en hållbar och trygg dricksvattenförsörjning behövs, både under den närmaste tioårsperioden och i ett längre perspektiv. Mer information finns samlat på länsstyrelsens webbplats¹⁹.

Vattenförvaltning

EU:s vattendirektiv har tagits fram för att skapa en likadan förvaltning av medlemsländernas vatten. Syftet är att vi ska ta hand om våra vattenresurser så att kommande generationer ska få tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd.²⁰ Sedan 2004 är Sverige indelat in i fem vattendistrikt med tillhörande vattenmyndigheter, vilka har i uppdrag att arbeta med genomförandet av EU:s ramdirektiv för vatten i Sverige. Uppsala län ingår i två vattendistrikt – Norra Östersjön och Bottenhavet.

¹⁶ Sveriges vattentillgång utifrån perspektivet vattenbrist och torka – Delrapport 1 i regeringsuppdrag om åtgärder för att motverka vattenbrist i ytvattentäkter, Hydrologi Nr 120, 2019, SMHI. [Här är länk till källa.](#)

¹⁷ Regional vattenförsörjningsplan (2021), [här är länk till källa.](#)

¹⁸ Vägledning regional vattenförsörjningsplanering, Havs- och vattenmyndigheten, 2020. [Här är länk till källa.](#)

¹⁹ Länsstyrelsens webbplats om Tillgång på dricksvatten i Uppsala län. [Här är länk till källa.](#)

²⁰ Vattenmyndighetens webbplats (2021). [Här är länk till källa.](#)

Enligt vattendirektivet sätts en miljö kvalitetsnorm för yt- och grundvatten. Miljö kvalitetsnormer för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvatten och beskriver den kvalitet som vattnet ska ha nått vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå det som inom vattenförvaltning kallas god status. Normen anger en lägstanivå.²¹ Gällande miljö kvalitetsnormer och status på länets vattenförekomster presenteras i databasen VISS.²²

Vattenmyndigheterna har ett uppdrag att visa hur Sverige ska komma till rätta med de problem som finns i och kring våra vattenmiljöer så att miljö kvalitetsnormen ska kunna nås. I vattenmyndigheternas åtgärdsprogram beskrivs vad som krävs för att nå miljö kvalitetsnormerna och vilka myndigheter som behöver göra vad. Remissversionen av kommande åtgärdsprogram för vatten (2022 – 2027)²³ har legat till grund för föreslagna aktiviteter i åtgärdsprogrammet för vatten.

Övriga underlag

Nationell plan för moderna miljö villkor för vattenkraft

2019 infördes lagändringar som innebär att alla vattenkraftverk ska ha moderna miljö villkor genom att prövas mot kraven i miljö balken. Syftet med den nationella planen är att omprövningarna av vattenkraftens miljö villkor ska leda till både största möjliga nytta för vattenmiljön och en nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel.²⁴ Länsstyrelsen har i uppdrag att samverka med bland annat ägare till vattenkraftverk för att hitta lösningar som kommer leda till största möjliga nytta för vattenmiljön och samtidigt behålla en effektiv tillgång till vattenkraftsel och ta nödvändig hänsyn till kulturmiljön. Delar av samverkansprocessen har legat till grund för föreslagna aktiviteter i åtgärdsprogrammet.

Regionala åtgärdsprogram inom Färdplan för ett hållbart län

Pågående åtgärdsprogram inom ramen för Färdplan för ett hållbart län med åtgärder för minskad klimatpåverkan samt ekosystem och biologisk mångfald har utgjort underlag för ett antal åtgärder under fokusområde Vatten som resurs²⁵. De tidigare förankrade åtgärderna har lyfts in även i åtgärdsprogrammet för vatten då det skapar igenkänning mellan programmen samt bidrar till att nå ytterligare målgrupper och skapa engagemang för vattenåtgärder i skilda sammanhang.

Pågående åtgärdsarbete

Många vattenrelaterade åtgärder genomförs redan idag i länet, vilka förtjänas att lyftas fram i syfte att inspirera andra och ge ringar på vattnet både inom den egna verksamheten och hos andra regionala och lokala aktörer. Pågående och planerat åtgärdsarbete ingår därför som underlag till föreslagna aktiviteter i åtgärdsprogrammet, dock i begränsad omfattning. Åtgärderna kan formuleras i en ny kontext med exempelvis utökad kommunikation och då ge inspiration till andra aktörer.

²¹ Vattenmyndighetens webbplats om miljö kvalitetsnormer för vatten (2021). [Här är länk till källa](#).

²² VISS (VattenInformationsSystem Sverige) är en databas med klassningar och kartor över alla Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten. Här finns övergripande bedömning av hur vattnet mår (ekologisk status och kemisk status), miljö kvalitetsnormer, miljö övervakning, skyddade områden och åtgärder. [Här är länk till källa](#).

²³ Åtgärdsprogram för vatten 2021-2027 (OBS remissversion), Vattenmyndigheten Norra Östersjöns vattendistrikt, [här är länk till källa](#)

²⁴ Länsstyrelsens webbplats om Nationell plan för omprövning av moderna miljö villkor för vattenkraft (2021). [Här är länk till källa](#).

²⁵ Åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan (2019) samt åtgärdsprogram för ekosystem och biologisk mångfald (2020), [här är länk till källa](#)

Avgränsningar

Åtgärdsprogrammet för vatten har tagits fram utifrån befintliga regionala underlag för vattenåtgärder, läs mer under rubriken Underlag.

Utgångspunkten i arbetet har varit att åtgärder och aktiviteter i programmet ska kunna genomföras av en aktör som är verksam i länet och vara möjlig att påbörja och helst genomföra under programperioden 2021–2024.

Åtgärderna i programmet utgör bara en del av det samlade arbetet med vattenåtgärder i Uppsala län och är steg på vägen för att nå de nationella miljömålen med koppling till vatten.

Målgrupp

Åtgärder och aktiviteter i åtgärdsprogrammet riktar sig till lokala och regionala aktörer som är verksamma i Uppsala län och har mandat att genom sin verksamhet bidra till hållbar vattenanvändning och minskad påverkan på yt- och grundvatten. Åtgärder riktar sig främst till nedan listade aktörer men vänder sig även till andra intresserade aktörer som är verksamma i Uppsala län:

- Länets åtta kommuner inklusive kommunala bolag
- Region Uppsala
- Kommunala vatten- och avfallsorganisationer
- Medlemmar i Uppsala läns miljö- och klimatråd
- Länsstyrelsen i Uppsala län

Vattenrelaterade åtgärder i åtgärdsprogrammet för ekosystem och biologisk mångfald

En avgränsning mellan åtgärdsprogrammet för vatten och det regionala åtgärdsprogrammet för ekosystem och biologisk mångfald har gjorts. Avgränsningen innebär att åtgärder och aktiviteter med främsta syfte att höja vattenkvalitén, exempelvis genom att minska övergödning och miljöföroreningar i länets vattenmiljöer, omhändertas inom åtgärdsprogrammet för vatten.

Vattenrelaterade åtgärder inom åtgärdsprogrammet för ekosystem och biologisk mångfald fokuserar främst på att bevara och återskapa hållbara livsmiljöer i sjöar och vattendrag, bevara värdefulla livsmiljöer i marin miljö samt bevara och återskapa våtmarker. Här ingår exempelvis att skapa fria vandringsvägar för vattenlevande organismer. Denna avgränsning syftar till att minska överlapp mellan åtgärdsprogrammen.

Inom ramen för Färdplan för ett hållbart län är åtgärdsarbete kopplat till invasiva främmande arter, såväl vattenlevande som landlevande, samlade inom åtgärden *Motverka invasiva främmande arter* i åtgärdsprogrammet för ekosystem och biologisk mångfald. Detta dels för att invasiva främmande arter räknas som ett av de absolut största hoten mot biologisk mångfald, dels för att minska överlapp mellan åtgärdsprogrammen och skapa en tydlig uppdelning mellan åtgärdsprogrammen.

Framtagande av åtgärder för vatten

Framtagande av åtgärderna för vatten skiljer sig från de två tidigare åtgärdsprogrammen för minskad klimatpåverkan respektive ekosystem och biologisk mångfald. Dessa togs fram genom längre och mer omfattande processer med breda dialoger med medverkande aktörer samt remitterade program. Åtgärder för vatten finns framtagna och förankrade i andra regionala underlag. Åtgärderna från dessa underlag kopplas samman i åtgärdsprogram för vatten, och genomförandet av åtgärderna länkas därmed ihop med Färdplan för ett hållbart län genom tecknandet av hållbarhetslöften och regelbunden uppföljning av dem.

Åtgärdsprogrammet för vatten innehåller 13 åtgärder fördelade på fem fokusområden. Åtgärder har förankrats dels i Uppsala läns Miljö- och klimatråd i maj 2021, dels i juni 2021 genom två dialogmöten med representanter från länets kommuner, Region Uppsala, kommunala VA-organisationer, regionala förbund och myndigheter.²⁶

För samtliga åtgärder finns förslag på valbara aktiviteter som kan utföras inom ramen för åtgärden, där olika aktiviteter passar olika typer av aktörer. För samtliga åtgärder finns även valet att som aktör utforma egna aktiviteter med samma syfte som åtgärden eller genom att ytterligare konkretisera de befintliga aktiviteterna. Genom att erbjuda aktörer att utforma ytterligare aktiviteter öppnas möjligheter att löpande komplettera åtgärdsprogrammet med aktiviteter utifrån nya identifierade behov av exempelvis innovation och samverkan. Åtgärder och aktiviteternas utformning ska ge förutsättningar för bred delaktighet och uppslutning till programmet av aktörer i hela länet.

Åtgärder och aktiviteterna i programmet är inte inbördes prioriterade. Det är därför viktigt att respektive aktör gör en analys av vilka åtgärder som är möjliga att genomföra utifrån egna uppdrag och egen verksamhet. Utifrån aktörens förutsättningar bör de åtgärder som ger störst förväntad effekt på miljön prioriteras i genomförandet.

Genomförande av åtgärder

Hållbarhetslöften

För att stärka genomförandet av åtgärdsprogrammet uppmanas länets aktörer att teckna hållbarhetslöften med länsstyrelsen. Därmed åtar sig aktören att genomföra åtgärder ur programmet under programperioden och att genomförandet följs upp regelbundet. För att möjliggöra uppföljning utformar aktörerna egna mål för de åtgärder och aktiviteter som omfattas av respektive aktörs hållbarhetslöfte. Antagna hållbarhetslöften kan med fördel implementeras i den ordinarie verksamheten. Nya aktörer kan ansluta sig till åtgärdsprogrammet och teckna hållbarhetslöften under hela programperioden. Tecknade löften publiceras på länsstyrelsens externa webbplats och gäller under hela programperioden (2021 – 2024).

Genom hållbarhetslöften tydliggörs och kommuniceras aktörers åtgärdsarbete. Genom att synliggöra olika aktörers åtgärdsarbete ökar möjligheter till samverkan och effektivare resursutnyttjande i åtgärdsarbetet.

Aktörer kan med fördel samordna åtgärdsarbetet och därmed nå ett effektivare resursutnyttjande. Exempelvis kan flera kommuner och kommunala bolag eller en grupp aktörer med liknande verksamheter samverka kring samma aktiviteter och teckna liknande hållbarhetslöften.

²⁶ Deltagande aktörer vid dialogmöten 1:a och 3:e juni: Enköpings kommun, Gästrike vatten, Heby kommun, Håbo kommun, Knivsta kommun, LRF Mälardalen, Norrvatten, Region Uppsala, Roslagsvatten, Skogsstyrelsen, Tierps kommun, Uppsala kommun, Uppsala vatten AB, Älvkarleby kommun, Östhammars kommun.

Finansiering av åtgärder

Åtgärdsprogrammets genomförande bygger på frivillighet och aktörer ansvarar för finansiering av de åtgärder som ingår i sina respektive hållbarhetslöften. Flera åtgärder kan genomföras genom prioriteringar i befintlig verksamhet, medan andra åtgärder kräver extra finansiering. Det finns möjligheter att söka bidragsfinansiering genom exempelvis lokala naturvårdsprojekt (LONA), lokala vattenvårdsprojekt (LOVA), Greppa Näringen och Landsbygdsprogrammet.

För de statliga bidragsmedel som länsstyrelsen tilldelar sker en allokering av medel till åtgärder som bidrar till genomförandet av handlingsplanen för grön infrastruktur i Uppsala län och de regionala åtgärdsprogrammen. Som stöd för att hitta extra finansiering till åtgärdsarbete finns broschyren *Var finns pengarna?*²⁷.

Uppföljning av hållbarhetslöften och åtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att årligen skicka en förfrågan till medverkande aktörer angående genomförandet av åtgärder i antagna hållbarhetslöften. Uppföljningen fokuserar på genomförandet av åtgärder i förhållande till respektive aktörs uppsatta mål. Uppföljningen syftar till att:

- Följa framdrift i genomförande av åtgärdsprogrammets åtgärder.
- Löpande synliggöra det regionala och lokala miljömålsarbetet, bland annat som underlag för årlig miljömålsuppföljning till regeringen och för aktörerna att sprida till sina egna målgrupper.
- Under pågående programperiod identifiera hinder/behov kopplat till genomförande av åtgärder, exempelvis varför genomförs åtgärd inte, vad är svårt, vilket stöd eller ytterligare samverkan önskas.

En sammanställning av resultatet från den årliga uppföljningen av åtgärdsarbetet kommer att presenteras för Uppsala läns miljö- och klimatråd samt publiceras på länsstyrelsens webbplats. Sammanställningen kommer även att användas som underlag i den årliga regionala bedömningen av miljömålen som rapporteras till Naturvårdsverket.

De aktiviteter som föreslås i åtgärdsprogrammet förväntas ge en positiv effekt på länets vattenmiljöer och bidra till hållbar vattenanvändning. I den årliga uppföljningen följs dock inte åtgärdernas effekt upp då det saknas relevanta indikatorer och mätsystem för detta. Genomförda åtgärders effekter på miljön är ofta långsiktiga och därför inte mätbara från ett år till ett annat. Det är värdefullt med förslag kring utveckling av regional och nationell miljöövervakning som visar att åtgärder gör nytta. Detta kan utgöra en del av åtgärdsprogrammet i det fall aktörer med inriktning mot forskning och miljöövervakning medverkar i genomförandet av programmet. För vissa åtgärder kan enskilda aktörer mäta och följa upp effekten av en genomförd åtgärd kopplat till den egna verksamheten. Detta uppmuntras och i de fall det görs kan effekten följas upp och presenteras i den årliga uppföljningen.

²⁷ Var finns pengarna? (2020). Länsstyrelsen Västra Götalands län. [Här är länk till källa.](#)

Åtgärder

Fokusområde Vatten som resurs

Åtgärd 1. Smart vattenanvändning

Aktiviteter:

- 1.1 Identifiera egna verksamhetens vattenanvändning och prioritera samt planera för dricksvattenbesparande åtgärder.
- 1.2 Planera och/eller genomför aktiviteter för minskad bevattning av rabatter, parker och träd, exempelvis genom att välja torktåliga växer, klok placering av växter och resurseffektiv bevattning.
- 1.3 Byta till snålspolande munstycken, kranar, duschar och toaletter.
- 1.4 Planera för och/eller anpassa till rätt vattenkvalitet för ändamålet genom att ersätta dricksvatten med andra vattenkvaliteter eller processer.
- 1.X Annan aktivitet för effektivare vattenanvändning.

Åtgärd 2. Kunskapsuppbyggnad och inspiration kopplat till vatten som resurs

Aktiviteter

- 2.1 Delta i befintliga vattenbesparande informationskampanjer.
- 2.2 Genomföra gemensamma kampanjer till de som har enskild vattenförsörjning, exempelvis hur vatten kan sparas, hur brunnar kan skötas samt behovet av provtagning.
- 2.3 Ta fram koncept för informationsinsatser och aktiviteter gärna i samverkan med flera aktörer, exempelvis ökad visualisering av vattenanvändning.
- 2.4 Bidra till kunskapsuppbyggnad genom exempelvis egen forskning och utveckling eller stöd till forskningsprojekt.
- 2.5 Implementera ny teknik eller delta i metod- och teknikutveckling genom pilotprojekt och tester.
- 2.6 "Kranmärka" sin verksamhet – använda kranvatten istället för förpackat vatten, kolsyremskin kan ersätta kolsyrade drycker.
- 2.X Annan aktivitet som inspirerar och bidrar till kunskap om vatten som resurs.

Åtgärd 3. Integrera och öka kunskap om vattenfrågor och hållbar utveckling i skola och förskola

Aktiviteter:

- 3.1 Använda/genomföra (och vid behov ta fram) inspirerande och kunskapshöjande material och aktiviteter för barn och unga.
- 3.2 Använda/genomföra (och vid behov ta fram) inspirerande och kunskapshöjande material och aktiviteter för personal.
- 3.X Annan aktivitet som inspirerar och ökar medvetenheten hos barn och unga om vatten som resurs.

Åtgärd 4. Genomför utbildnings- och informationsinsatser för beslutsfattare kopplat till vatten som resurs

Aktiviteter:

4.1 Genomföra läns gemensam vattendag (Världsvattendagen), inriktning bestäms av länets Miljö- och klimatråd.

4.2 Genomföra utbildnings- och informationsinsatser riktade till ledningen för företag och branschorganisationer om exempelvis effektiv vattenanvändning och klimatanpassning.

4.X Annan aktivitet som riktar sig till beslutsfattare.

Åtgärd 5. Ta hänsyn till vatten som resurs vid upphandling och inköp av varor och tjänster

Aktiviteter:

5.1 Fråga efter kranvatten vid inköp och upphandling av exempelvis måltider, catering, konferenser och event.

5.2 Ställa krav på snålspolande munstycken, kranar, duschar och toaletter i egen verksamhet.

5.X Annan aktivitet som främjar vattenhushållning i samband med upphandling och inköp.

Fokusområde Vattenplanering

Åtgärd 6. Hållbar vattenplanering

Aktiviteter:

- 6.1 Upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten och genomföra åtgärder i enlighet med planen.
- 6.2 Genom samverkan inom avrinningsområden lyfta vattenfrågorna i samhällsplaneringen i exempelvis översikts- och detaljplaner men även planer för dricksvatten, spillvatten och dagvatten.
- 6.3 Ta fram och genomföra förvaltningsövergripande vattenplanering med fokus på yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder.
- 6.4 Samverka och bidra med underlag i processen för moderna miljövillkor för vattenkraften i enlighet med nationella planen (NAP).
- 6.5 Samordna och utveckla det lokala och regionala åtgärdsarbetet för vatten, exempelvis genom vattenråd eller liknande.
- 6.6 Planera för/genomför ökad vattenkvarhållande förmåga i landskapet kopplat till ökade risker till följd av ett förändrat klimat (översvämning, torka).
- 6.7 Genomföra mellankommunal samverkan för dricksvattenförsörjning.
- 6.X Annan aktivitet som förbättrar vattenplanering.

Fokusområde Näringsämnen

Åtgärd 7. Minska utsläpp av övergödande ämnen från reningsverk, dagvatten, enskilda avlopp

Aktiviteter:

- 7.1 Minska övergödande ämnen från reningsverk.
- 7.2 Minska övergödande ämnen från enskilda avlopp.
- 7.3 Minska övergödande ämnen från dagvatten.
- 7.X Annan aktivitet som minskar utsläpp av övergödande ämnen.

Åtgärd 8. Minska belastning av näringsämnen från exempelvis primärproduktion, livsmedelsförädling, hästhållning och andra verksamheter

Aktiviteter:

- 8.1 Öka information och effektiv användning av ekonomiska stöd för minskad belastning av näringsämnen, exempelvis LONA- och LOVA-bidrag.
- 8.2 Minska läckage av näringsämnen genom exempelvis rutiner, arbetsformer och/eller investeringar inom den egna verksamheten.
- 8.3 Utöka och prioritera tillsyn av exempelvis primärproducenter och livsmedelsförädling enligt relevant lagstiftning, exempelvis Miljöbalken kapitel 12.
- 8.4 Minska utsläpp av näringsämnen från fritidsbåtar och hamnverksamheter.
- 8.X Annan aktivitet som minskar belastning av näringsämnen.

Åtgärd 9. Öka kunskap och förståelse kopplat till näringsämnen

Aktiviteter:

- 9.1 Öka information och rådgivning kopplat till minskat näringsläckage från urban miljö, hästhållning och jordbruk, genom exempelvis Greppa Näringen.
- 9.2 Bidra till kunskapsuppbyggnad genom exempelvis miljöövervakning, forskning och utveckling.
- 9.3 Delta i metod- och teknikutveckling kopplat till näringsämnen genom pilotprojekt och tester i egen verksamhet.
- 9.4 Samordna och utveckla det lokala och regionala åtgärdsarbetet för minskad övergödning, exempelvis genom vattenråd, LEVA-projekt eller motsvarande.
- 9.X Annan aktivitet som ökar och sprider kunskap om näringsämnens påverkan på vatten.

Fokusområde Miljöskadliga ämnen

Åtgärd 10. Minska utsläpp av miljöskadliga ämnen från reningsverk och dagvatten

Aktiviteter:

10.1 Minska halten miljöskadliga ämnen i utgående vatten från egna verksamheter eller kommunala reningsverk.

10.2 Minska utsläpp av miljöskadliga ämnen från dagvatten, inklusive mikroplaster.

10.X Annan aktivitet som minskar utsläpp från utgående vatten från reningsverk och dagvatten.

Åtgärd 11. Minska belastning på yt- och grundvatten från förorenade områden och/eller pågående verksamheter

Aktiviteter:

11.1 Upprätta en plan för prioritering och öka antal utredningar av potentiellt förorenade områden, klass 1 och 2, för att minska riskerna för spridning av föroreningar till yt- och grundvatten.

11.2 Genomföra sanering av förorenade områden med risk för spridning till vatten.

11.3 Minska risken för utsläpp och spridning av miljöskadliga ämnen till reningsverk eller recipient från verksamheter genom uppströmsarbete som metod- och produktval samt användning, hantering och lagring av kemikalier och avfall.

11.4 Genomföra samordnade åtgärder för PFAS eller andra prioriterade ämnesgrupper.

11.5 Genomföra REVAQ-certifiering av slam från avloppsreningsverk.

11.6 Minska utsläpp av miljöskadliga ämnen från fritidsbåtar och hamnverksamheter, exempelvis båtbottnentvättar, spolplattor och miljöstationer.

11.X Annan aktivitet som minskar belastningen på yt- och grundvatten från förorenade områden eller pågående verksamheter.

Åtgärd 12. Öka kunskap och förståelse kopplat till miljöskadliga ämnen

Aktiviteter:

12.1 Genomföra utökad miljöövervakning i form av exempelvis råvattenkontroll och screeninganalyser av miljögifter i yt- och grundvatten gärna i samarbete med andra aktörer.

12.2 Öka information och rådgivning kopplat till användning av växtskyddsmedel och läckage av miljöskadliga ämnen i exempelvis parker, grönområden, allmänhetens trädgårdar och inom jord- och skogsbruk.

12.3 Öka information och rådgivning kopplat till kemikalieanvändning inklusive minskad användning, exempelvis ingen målarfärg/läkemedel till avlopp, inte tvätta bilen på gatan.

12.4 Bidra till kunskapsuppbyggnad om miljöskadliga ämnen genom exempelvis egen forskning och utveckling eller stöd till forskningsprojekt.

12.5 Implementera ny teknik eller delta i metod- och teknikutveckling kopplat till miljöskadliga ämnen genom pilotprojekt och tester.

12.6 Genomföra gemensamma informationskampanjer kopplat till miljöskadliga ämnen i vatten, exempelvis via Uppsala läns kemikalienätverk.

12.X Annan aktivitet som ökar och sprider kunskap om miljöskadliga ämnen.

Fokusområde Vattenskydd

Åtgärd 13. Förstärka skyddet av länets vattenskyddsområden

Aktiviteter:

- 13.1 Genomföra översyn av vattenskyddsområden med målsättning att samtliga har funktionella och uppdaterade föreskrifter.
- 13.2 Utredda behov av nya vattenskyddsområden och upprätta nya områden enligt framtagna plan.
- 13.3 Uppdatera planen för systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden.
- 13.4 Ta fram en planering så att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag.
- 13.5 Ta fram en klimatanpassad dricksvattenförsörjning enligt Livsmedelsverkets handbok KASKAD eller motsvarande.
- 13.6 Kartlägga och bedöma vattentäkter som saknar tillstånd för vattenuttag.
- 13.7 Kartlägga områden där det finns behov av provningsplikt för hushållens enskilda vattenbehov.
- 13.8 Genomföra utökade nivåmätningar i länets grundvattenresurser.
- 13.X Annan aktivitet som stärker skyddet av länets vattenskyddsområden.

Bilaga 1. Sveriges miljömål och Agenda 2030

Sveriges miljömål

Det svenska miljömålssystemet ska vara politiskt vägledande och består av ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt 26 etappmål bland annat inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen och klimat. Miljömålen är beslutade av riksdagen och är de nationella mål som bidrar till att vi uppnår den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Generationsmålet är ett inriktningsmål för miljöpolitiken. Målet ger vägledning om de värden som ska skyddas och den samhällsomställning som krävs för att nå det miljötillstånd som beskrivs av miljökvalitetsmålen. Generationsmålet ger tyngd och drivkraft för miljöarbetet mot bland annat återhämtade ekosystem, bevarad biologisk mångfald och natur- och kulturmiljövärden, hushållning med naturresurser samt hållbara konsumtionsmönster.

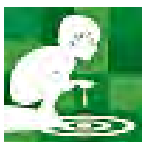
Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Varje miljökvalitetsmål har preciseringar vilka förtydligar målet och används i det löpande uppföljningsarbetet. Uppföljning av målen görs årligen både på regional och nationell nivå. Utöver det görs vart fjärde år fördjupade utvärderingar på nationell nivå.

Etappmålen som finns beslutade inom miljömålssystemet ska göra det lättare att nå generationsmålet och miljömålen samt identifierar en önskad omställning av samhället. Nedan listas ett antal etappmål som har koppling till åtgärder i vatten:

- Utveckling och tillämpning av EU:s kemikalier regler
- Ökad miljöhänsyn i EU:s läkemedelslagstiftning och internationellt
- Användning av biocidprodukter
- Användningen av växtskyddsmedel
- Läkemedel i miljön
- Utsläpp av dioxin
- Dagvattenhantering i befintlig bebyggelse
- Dagvattenhantering i ny eller ändrad bebyggelse

Uppsala län berörs av 15 av de 16 miljökvalitetsmålen (länet berörs ej av mål 14. Storslagen fjällmiljö). Samtliga miljökvalitetsmål samt generationsmålet presenteras kort nedan:

Generationsmålet

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Begränsad klimatpåverkan

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.

Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Bara naturlig försurning

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller

öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.

Giftfri miljö

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna

av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.

Skyddande ozonskikt

Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.

Säker strålmiljö

Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.

Ingen övergödning

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig

produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

Grundvatten av god kvalitet

Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Hav i balans samt levande kust och skärgård

Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha

en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar

Myllrande våtmarker

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

Levande skogar

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och

sociala värden värnas.

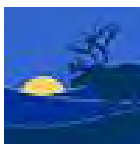
Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den

biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

Storslagen fjällmiljö

Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter

i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och

kulturvärden ska tas till vara och utvecklas.

Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt

deras funktioner och processer ska värnas.

Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Agenda 2030

År 2015 enades FN:s generalförsamling om en gemensam plan för en hållbar framtid genom att anta Agenda 2030 som innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling. Målen ska vara vägledande för beslut såväl för FN som för alla medlemsnationer. Bakom beslutet ligger insikten om att vi idag är den första generationen som kan utrota fattigdomen, och sannolikt den sista som kan stoppa klimatförändringarna. Agendan bygger på idén om tre dimensioner av hållbar utveckling, den ekonomiska, den sociala och den ekologiska, som alla beroende av varandra. De 17 globala målen (figur 2) med sammanlagt 169 delmål handlar om att bygga en mer rättvis och jämställd värld inom planetens gränser. De globala målen ska balansera och integrera de tre dimensionerna av hållbar utveckling. I Sverige omhändertas den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030 inom det svenska miljömålssystemet²⁸.

Åtgärderna som beskrivs i åtgärdsprogrammet för vatten bidrar framför allt till uppfyllelse av mål 6 Rent vatten och sanitet för alla och mål 14 Hav och marina resurser.

Mål 6. Rent vatten och sanitet för alla

Säkerställ tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.

Mål 14. Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

För övriga globala mål som har koppling till vatten se mål och delmål på webbplatsen för globala målen.²⁹

²⁸ Sveriges miljömål (2021). <https://www.sverigesmiljomal.se/>

²⁹ Globala målen (2021). <https://www.globalamalen.se/>

Bilaga 2. Färdplan för ett hållbart län – regionala åtgärdsprogram för miljömålen

Trots att miljöarbetet varit framgångsrikt inom många områden är nuvarande åtgärder inte tillräckliga för att nå miljömålen vare sig nationellt eller i Uppsala län. På flera områden går utvecklingen åt rätt håll, men åtgärdstakten är inte tillräckligt hög och naturens återhämtning går inte tillräckligt fort. Det finns därför ett behov av att öka takten i genomförandet av konkreta åtgärder för att uppnå miljömålen.

Länsstyrelsen har ett regeringsuppdrag som består i att vägleda och samordna länets arbete med de nationella miljömålen. Uppdraget omfattar att upprätta och genomföra regionala åtgärdsprogram för att öka takten i genomförandet av åtgärder som bidrar till att länets miljötillstånd förbättras och att miljömålen nås.

Länsstyrelsen har i samråd med Uppsala läns miljö- och klimatråd valt att genomföra uppdraget genom att ta fram fyra regionala åtgärdsprogram under begreppet *Färdplan för ett hållbart län*, figur 1. Varje åtgärdsprogram samlar åtgärder för länets aktörer inom ett temaområde och varje program har en fyraårig genomförandeperiod. Programmens temaområden är:

- Minskad klimatpåverkan
- Ekosystem och biologisk mångfald
- Vatten
- Samhällsutveckling

Åtgärdsprogrammen ska stimulera ökad samverkan inom miljöarbetet där länet kan nå en större förändring när olika lokala och regionala aktörer arbetar tillsammans mot samma mål. Programmen omfattar tillsammans arbete med samtliga Sveriges miljömål som länet berörs av (15 av 16 miljömål, ej mål 14 *Storslagen fjällmiljö*). För mer information om miljömålen hänvisas till bilaga 2 samt till webbplatsen för Sveriges miljömål.³⁰

Mycket bra miljöarbete pågår redan i Uppsala län. Det finns ett stort engagemang hos såväl offentlig och ideell sektor, universitet, näringsliv som hos enskilda individer för att minska miljöpåverkan och hitta långsiktigt hållbara lösningar. Genom åtgärdsprogrammen stärks och förtydligas det gemensamma regionala miljöarbetet.

Ett samlat och kraftfullt regionalt och lokalt ledarskap är avgörande för att nå miljömålen. 2017 bildades Uppsala läns miljö- och klimatråd för att ytterligare stärka samverkan på strategisk nivå och ge förutsättningar för att möta de utmaningar som följer av att vara ett län i stark tillväxt. En god samverkan i länet skapar en bra grund för att utveckla de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna av hållbar utveckling. En av rådets främsta uppgifter är att vara aktiv i framttagande och genomförande av åtgärdsprogrammen inom *Färdplan för ett hållbart län*. Rådet är också en viktig arena för fördjupad analys och samsyn kring länets miljöutmaningar. Medlemmar i rådet är

³⁰ Sveriges miljömål (2020). [Här är länk till källa.](#)

kommuner, myndigheter och organisationer som genom sin verksamhet har stor påverkan på länets miljöutveckling.³¹

En hållbar utveckling i Uppsala län handlar om både miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. De fyra åtgärdsprogrammen är inriktade på den miljömässiga dimensionen genom att miljömålen står i fokus. Vid framtagandet av åtgärder beaktas även de andra två hållbarhetsaspekterna i den mån det är möjligt. Det regionala tillväxtarbetet har stor betydelse för hur miljötillståndet utvecklas i länet och omställningen till ett hållbart samhälle kan utgöra en viktig drivkraft för regional tillväxt.

De fyra delarna av *Färdplan för ett hållbart län* relaterar till flera andra program, styrdokument och lagkrav samt redan pågående arbete som syftar till att stärka miljöarbetet inom olika samhällsområden. Åtgärderna i respektive åtgärdsprogram kommer att kopplas till de insatser som redan görs inom området och samordnas med övriga regionala program.

Exempel på pågående arbete som utgör viktiga förutsättningar för genomförandet av åtgärdsprogram för miljömål är:

- Samhällsplanering
- Skydd av naturmiljöer och arter
- Restaurering av sjöar och vattendrag
- Landsbygdsutveckling
- Jordbruksstöd
- Vattenförvaltning
- Klimat- och energiarbete
- Tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet

³¹ Medlemmar i Uppsala miljö- och klimatråd: Enköpings kommun, Heby kommun, Håbo kommun, Knivsta kommun, Tierps kommun, Uppsala kommun, Älvkarleby kommun, Östhammars kommun, Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala universitet, Skogsstyrelsen, Region Uppsala, Upplands lokaltrafik, Uppsala vatten, Energikontoret Mälardalen, Biodriv Öst, Naturskyddsföreningen Uppsala län, Lantbrukarnas riksförbund, Uppsala handelskammare, STUNS

Uppföljning tertial 2021 - Kultur- och fritidsnämnden

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	212000-0290	233-1361
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	PlusGiro
	www.osthammar.se	kommunen@osthammar.se		SE212000029001	1 31 70-6

2 (10)

Innehållsförteckning

1	Nämndens sammanfattning	3
2	Väsentliga personalförhållanden	3
3	Kvalitet	5
4	Ekonomiskt utfall T1	7
5	Prognos helår	8
6	Investeringsprognos, helår	8
7	Fördjupad information från enheter och/eller verksamheter	9

3 (10)

1 Nämndens sammanfattning

Under årets första fyra månader har majoriteten av nämndens lokaler hållits stängda, evenemang och aktiviteter har inte kunnat genomföras pga av restriktioner och förvaltningens område har haft mycket stora utmaningar att erbjuda en attraktiv fritid för kommunens invånare. Digitala aktiviteter samt filmer och information om kommunens friluftsmöjligheter har varit ett sätt att mildra den situation som råder.

2 Väsentliga personalförhållanden

Kommunfullmäktige har gett nämnder och förvaltningen i uppdrag att arbeta aktivt för att sänka medarbetarnas sjuktal.

Målet är att Östhammars kommuns sjuktal för 2021 ska ligga max 1 %-enhet över medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro och att sjuktal för 2022 ska ligga i nivå med medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro. 2020 var medelvärdet för kommunernas sjukfrånvaro 8,3% (9,1% för kvinnor, 5,7% för man)

Sjukfrånvaron hos kvinnor är hög även om den minskat. Under delar av föregående år, när förvaltningens lokaler fortfarande var öppna, var oron för stor hos en del medarbetare.

Nämnden är liten med drygt 40 medarbetare. Under det senaste året har ett antal längre icke arbetsrelaterade sjukskrivningar påverkat siffrorna. Då sjukskrivningarna sannolikt kommer att fortsätta kommer siffrorna även fortsättningsvis att vara påverkade.

Sjuktal

Nämnd	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
Kommunstyrelsen	7,80	6,99	5,26	6,64	4,97
- kvinna	8,93	7,95	5,52	7,54	6,30
- man	4,88	4,70	4,69	4,44	1,63
Bygg och miljö	3,65	5,69	2,93	1,59	1,03
- kvinna	3,66	9,13	1,67	2,61	1,42
- man	3,63	2,37	4,03	0,72	0,75
Socialnämnden	10,29	10,72	7,37	9,27	9,60
- kvinna	10,69	11,40	8,17	9,92	10,24
- man	7,36	6,09	2,61	5,12	5,31
Kultur- och fritid	9,44	9,02	6,70	10,80	6,82
- kvinna	13,18	13,07	10,17	14,14	10,38
- man	2,75	2,27	0,41	4,51	1,10
Barn- och utbildning	8,88	8,20	7,43	7,87	6,30
- kvinna	8,96	8,37	7,48	8,16	6,33
- man	8,52	7,31	7,10	6,47	6,14
Östhammars kommun	9,39	9,21	7,23	8,49	7,56
- kvinna	9,88	9,92	7,81	9,13	8,22
- man	7,04	5,89	4,60	5,60	4,59

5 (10)

3 Kvalitet

Att erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsliv

Prognosen är att nämndmålet ej kommer att uppnås under året. Målet har fyra styrtal varav två saknar satta måltal för året och där de övriga två inte kommer att mätas på samma sätt som tidigare år. Det finns en mycket stor utmaning att under rådande pandemi erbjuda aktiviteter. Anläggningar och bibliotek håller stängt, Storbrunns kan pga rådande restriktioner inte erbjuda föreläsningar, evenemang etc. Förutsättningarna att nå målet är mycket små. Friluftsliv, uteaktiviteter samt digitala erbjudande kan minska den upplevda påverkan i viss mån.

Att erbjuda en hälsofrämjande, inkluderande och tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet

Prognosen är att nämndmålet ej nås under året. Nämndmålet bedöms på grundval av styrtalet **Medellivslängd**. Under rådande Corona-pandemi är det mycket svårt att sja om i vilken riktning medellivslängden utvecklar sig. Under 2021 kommer bemanningen och budgeten för hälsofrämjande arbete att dubbleras. Målsättningen under året är att kompensera pandemiläget som givit hög grad av ofrivillig ensamhet, stillasittande och rastlöshet. Utomhusaktiviteter för alla målgrupper är en prioritering och nya typer av aktivitet kommer att testas. Kartläggning av kommunens friluftsområden är genomfört och ska kommuniceras. Många av de traditionella aktiviteter och evenemang som nämnden ansvarar för genomförs ute eller digitalt. Biblioteksverksamheten går allt mer över till att inspirera via digitala medier. Informationsfilmer om kommunens erbjudanden publiceras.

Att erbjuda och främja arenor för bildning och lärande samt upplevelser som vidgar vyer, inspirerar och ger nya perspektiv.

Prognosen är att nämndmålet ej kommer att uppnås under året. Målet har två styrtal varav ett saknar måltal. Det styrtal som har ett måltal, **Antal evenemang där hälsa, samhällsfrågor eller vetenskap är tema**, kommer ej att uppnås under året då alla fysiska evenemang är skjutna på framtiden. För att ge inspiration för kommunens invånare att uppleva sin närmiljö och det utbud av friluftsmöjligheter kommunen har så har filmer från kommunens vandringsleder tagits fram, träningsfilmer producerats och utegymmen lyfts i digitala media.

Att erbjuda en kultur- och fritidsverksamhet som präglas av delaktighet och uppmuntrar till engagemang

Nämndmålet kommer ej att uppnås under året. Målet mäts genom ett styrtal, **Andel unga som svarat på LUPPen**. Mätvärdet är redan känt, 89%. Måltalet för året var 90%. Trots att målet inte nås är resultatet över förväntan då enkäten distribuerades under den period då eleverna hade hemundervisning. Det var då inte möjligt för ungdomssamordnaren att genomföra de klassrumsbesök som planerats.

Skapa en lärande inre organisation genom samarbeten och omvärldsspaning

Prognosen är att nämndmålet kommer att uppnås under året. Dock saknar målet saknar styrtal och måltal. Målet tar sikte på att organisationen utvecklas i takt med sin samtid genom samarbeten och erfarenhetsutbyten dels internt dels externt. Omorganisationen i

6 (10)

sig leder till bättre förutsättningar för erfarenhetsbaserat kunskapsutbyte bland de yrkesgrupper som återfinns i verksamhetsstödet. Utöver det så har ett större antal aktiviteter planerats i målets riktning inom alla förvaltningens fyra sektorer där särskilt sektor samhälles arbete för att stärka samarbetet med kommunerna i regionen kan omnämnas. Sektor verksamhetsstöd kommer under året att öka sin kunskap om kollegialt lärande.

4 Ekonomiskt utfall T1

Nämnd	Sektor	BUDGET år	Budget ack	UTFALL ack	Avvikelse	Avvikelse %	PROGNOS	ProgAvvik
3 Kultur- och fritidsnämnd	SEKTOR SAMHÄLLE	-40 920	-13 530	-12 156	1 374	89,8%	-42725	-1805

8 (10)

Nämnden håller budget för de första fyra månaderna. Detta trots minskade intäkter på grund av Corona. Att budget kan hållas förklaras med lägre kostnader både vad gäller personal men även kostnader för evenemang.

5 Prognos helår

Prognos

Prognosen för helåret är ett underskott. Underskottet består i befarade lägre intäkter på grund av minskad aktivitet i våra sportanläggningar. Detta underskott tror vi kommer balansera mot lägre kostnader i verksamheten. Vi har redan sett att vi har lägre kostnader än budget men tycker det är för tidigt att räkna hem denna kostnadsbesparing redan efter första tertialet.

Den andra delen av underskottet består i extra föreningsbidrag som ska betalas ut på grund av Corona. Detta extra bidrag har vi just nu ingen täckning för i budget.

Åtgärder

Då vi ser att kostnaderna understiger de budgeterade kostnaderna samt att osäkerheten i hur stora intäkter vi kommer få från våra anläggningar vidtar vi inga särskilda åtgärder just nu. Dock kommer vi följa utvecklingen noga för att se hur både våra kostnader och intäkter utvecklas för att se om åtgärder behöver vidtas. Värt att poängtera att stor del av vår budget är uppbunden i lokalkostnader vilket är svårt för att inte säga omöjligt att minska på kortsiktigt.

Målsättningen är att vi ska ha budgeten i balans vid bokslutet

Åtgärd	Tkr

6 Investeringsprognos, helår

Investeringsprognos, helår

Vilka projekt avviker

Tabell

Projekt	Avvikelse Tkr

7 Fördjupad information från enheter och/eller verksamheter

[illegible]

[illegible]

Budget och verksamhetsplanering 2022, Plan 2023-2025 Kultur- och fritidsnämnden

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	212000-0290	233-1361
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	PlusGiro
	www.osthammar.se	kommunen@osthammar.se		SE212000029001	1 31 70-6

2 (8)

Innehållsförteckning

1	Verksamhetsområde	3
2	Planeringsförutsättningar.....	3
2.1	Verksamhetsförändringar 2022-2025	5
2.2	Volymer.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3	Nämndens mål och styrtal	5
3.1	En attraktiv och växande kommun	5
3.2	En hållbar kommun	6
3.3	En lärande kommun.....	6
3.4	En öppen kommun.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.5	Uppdrag	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.6	Nyckeltal.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
4	Ekonomisk planering.....	6
4.1	Resultaträkning.....	6
4.2	Driftbudget.....	7
4.3	Investeringsbudget.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

3 (8)

1 Verksamhetsområde

Enligt reglementet för Kultur- och fritidsnämnden fastslås nämndens uppdrag enligt 1 §: Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare, som de är nöjda med. I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar kultur- och fritidsnämnden för följande:

- Ungas mötesplatser
- Stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens område • Verksamhet i idrotts-, fritids-, kulturanläggningar
- Verka för att tillgodose behovet av anläggningar och lokaler för kultur- och fritidsverksamhet
- Aktivt friluftsliv
- Stipendier och utmärkelser inom nämndens område
- Biblioteksverksamhet
- Evenemang och samordning av dessa
- Kultur i vård och omsorg
- Offentlig konst
- Kulturarvsfrågor som inte åligger annan nämnd
- Hälsofrämjande och förebyggande arbete inom folkhälsa
- Regional och statlig samverkan inom kultur- och fritidsområdet
- Finskt förvaltningsområde

2 Planeringsförutsättningar

Covid -19

Förutsättningarna för kultur- och fritidsverksamheten har påverkats enormt av pandemin. All verksamhet klassades i restriktionerna som icke-essentiell och har hållits stängd. Föreningslivet har även det påverkats. Dels har nyrekryteringen av medlemmar stannat av och de intäkter man räknat med har fallit bort. Det innebär att många föreningar är i behov av nystart och stöd för att leva vidare.

Den administrativa personalen och strateger har arbetat hemifrån under pandemin. Detta har fungerat förhållandevis bra och även framgent kommer sannolikt ett visst mått av hemarbete vara aktuellt. Dock behövs fysiska möten för att bygga relationer, skapa teamkänsla och en gemensam känsla för målen.

Ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa

Under pandemin har den ofrivilliga ensamheten ökat och med den även den psykiska ohälsan. Detta har i hög grad drabbat målgruppen äldre och är något som kommer att behöva prioriteras de kommande åren. Gruppen äldre ökar samtidigt i antal och i hälsoarbetet behöver denna grupp och dess förutsättningar lyftas ytterligare.

Likvärdighet och jämställdhet

De ekonomiska klyftorna har ökat i Sverige sedan 1980-talet, så också i Östhammars

4 (8)

kommun. Klyftorna har ökat till exempel mellan inrikes födda och utrikes födda samt mellan invånare i attraktiva och mindre attraktiva områden. Segregationen gör att det finns områden i kommunen som är socioekonomiskt utsatta. Där är färre invånare aktiva i föreningslivet och samhället i stort. Historiskt har likvärdighetsperspektivet och jämställdhetsperspektivet inte varit framträdande vid fördelning av kommunala stöd. En strategi behövs för att föreningsstöd, tidsfördelning i anläggningar, prioriteringar i investeringar etc ska främja jämställdhet och inkludering.

Digitalisering

Digitaliseringen och den digitala mognaden har ökat mycket under pandemin, både inom organisationen och ute i samhället. De digitala plattformar som finns har erbjudit ett sätt för förvaltningen att, trots restriktioner - ändå kunna nå ut med erbjudanden, information och inspiration. Även förvaltningens samarbeten med andra kommuner och aktörer har stärkts liksom omvärldsbevakningen. Under kommande år behöver denna nyvunna arena fortsätta nyttjas och skapa förutsättningar för fler att delta i det kultur- och fritidsutbud som finns i kommunen. En del konkreta förändringar i hur vi tillgängliggör våra fastigheter med digitala hjälpmedel är under uppstart. Med ett nytt och modernt bokningssystem kommer fler att ha möjlighet att boka och nyttja kommunens fastigheter.

Det digitala utanförskapet är dock fortfarande stort, främst i gruppen äldre. Insatser görs på bl a biblioteken men under kommande år när sannolikt allt fler erbjudanden att bli digitala behöver detta prioriteras och beaktas.

Budget 2022

Löneökningarna kommer att vara högre än budgetens uppräknings. Det i kombination med lokalkostnadssituationen kommer att medföra konsekvenser för verksamheten under perioden.

Fastigheter

De fastigheter som nämnden förfogar över på fritidssidan (idrottshallar, simhallar, ishallar och gymnastikhallar) står alla inför ett stort renoveringsbehov. De senaste åren har lokalkostnaderna ätit upp en allt större del av nämndens budget och utvecklingen kommer att hålla i sig. Med en oförändrad budget kommer ökandet av lokalkostnader ske på bekostnad av bemanning, utbud, aktiviteter och stöd. Om ingen förändring görs i budget eller lokalutbud kommer prioriteringar i annan verksamhet behöva göras under perioden.

Bemanning

Inom nämndens område finns idag ingen oro för bemanningsmöjligheter. Det område som på senare år varit lite svårare att bemanna har varit behöriga bibliotekarier, även om detta fungerat väl. Arbetet med friskfaktorer behöver fortsätta och trots att sjuktalen sjunkit till hälften jämfört med 2020 så finns mycket kvar att göra.

Samarbeten

Under pandemin har nya samarbeten inletts och nätverk har formerats inom flera områden. Dessa ska vi fortsätta att arbeta med även när verksamheten återgår till en mer normal vardag. Genom en mer aktiv omvärldsspaning och inspel från våra nätverk i regionen kommer verksamheten att kunna utvecklas ytterligare.

5 (8)

2.1 Verksamhetsförändringar 2022-2025

Från januari 2021 har kommunen övergått i en ny organisation. De tidigare förvaltningarna har blivit en förvaltning indelad i tre sektorer och ett verksamhetsstöd. Utöver Sektor Bildning och Sektor Omsorg finns Sektor Samhälle där kultur- och fritidsverksamheten ingår i verksamheten Attraktiv kommun. I samma verksamhet finns näringsliv, destinationsutveckling och landsbygdsutveckling. Placeringen skapar goda förutsättningar för synergier och utveckling. En organisationsförändring påverkar dock arbetet under genomförandeprocessen.

Covid -19-pandemin har skapat förändrade förutsättningar för nämndens område. Dels ekonomiskt då inga intäkter inkommer i stängd verksamhet och även i medborgarnas upplevelse av tillgänglighet. För att ändå hitta positiva effekter har pandemins hastiga inträde skapat nya digitala förutsättningar. Internt är det sannolikt att en viss del hemarbete för medarbetare med kontorstjänst kommer att vara en del av vardagen. Det kan vid rekryteringar till sådana tjänster vara en fördel att kunna erbjuda viss del distansarbete. Externt har den digitala utvecklingen som pandemin fört med sig skapat helt nya vägar att nå ut med t ex kulturutbud även digitalt. Det digitala kommer inte att kunna ersätta det fysiska men kan vara ett mycket intressant komplement.

Nämndens fastighetsbestånd och det uppdämda renoveringsbehovet i dessa, samt eventuella nybyggnationer kommer att påverka budgeten negativt. Här kan verksamhetsförändringar bli aktuella för att klara av att hålla budget.

3 Nämndens mål och styrtal

Nedan följer nämndens mål, styrtal och måltal för 2022. Nämndmålen utgår från kommunfullmäktiges fyra strategiska inriktningsområden: En attraktiv och växande kommun, En hållbar kommun, En lärande kommun och En öppen kommun.

3.1 En attraktiv och växande kommun

Nämndmål	Beskrivning	Styrtal	Måltal 2022
Att erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsliv	* Att kommunen erbjuder invånarna goda möjligheter till ett varierande kultur- och fritidsliv är en viktig attraktivitetsfaktor. Målet är att kommunens verksamheter får många besök och att invånarna upplever att verksamheten håller hög kvalitet.	Antal besökare på kommunens ungdomsgårdar	
		Antal besökare på samtliga bibliotek	
		Upplevd nöjdhet med möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar	

Anges inget specifikt måltal så gäller "ökande i förhållande till utfall 2021".

6 (8)

3.2 En hållbar kommun

Nämndmål	Beskrivning	Styrtal	Måltal 2022
Att erbjuda en hälsofrämjande, inkluderande och tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet som präglas av delaktighet och uppmuntrar engagemang.	Att kommunens kultur- och fritidsverksamhet utvecklas tillsammans med medborgare och civilsamhället, för inkluderande och hälsofrämjande verksamheter där alla ges lika möjligheter att delta samt engagera sig.	Antal unga som använder ungdomsappen ska öka	
		Nöjdheten med utbudet av ställen för äldre att träffas på i kommunen? (t.ex. träffpunkter) ska öka	

Anges inget specifikt måltal så gäller "ökande i förhållande till utfall 2021".

3.3 En lärande kommun

Nämndmål	Beskrivning	Styrtal	Måltal 2022
Att erbjuda förutsättningar för ett långt, friskt och meningsfullt liv	Att kommunen erbjuder äldre möjlighet att ta del av ett varierat utbud för att stärka deras folkhälsa och välbefinnande. Skapa möjligheter för tillgängliga aktiviteter som är anpassade för äldre.	Antal evenemang, för målgruppen äldre, där hälsa, samhällsfrågor eller vetenskap är tema	

Anges inget specifikt måltal så gäller "ökande i förhållande till utfall 2021".

4 Ekonomisk planering

4.1 Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter (+)	14 097	12 298	12500	13000	13000	13000
Kostnader (-)	-53 889	-54 129	-54226	-56840	-57637	-58797
Personalkostnader	-17 797	-19 265	-19746	-20239	-20745	-21264
Lokalkostnader	-19 821	-20 108	-20400	-20706	-21016	-21332
Övriga kostnader	-16 272	-14 756	-14080	-15895	-15876	-16201

7 (8)

Resultaträkning (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nettokostnader	-39 793	-41 831	-41 726	-43 840	-44 637	-45 797

4.2 Driftbudget

Driftbudget (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
100 Nämnd- och styrelseverksamhet						
I Intäkter/Inkomster	0	0	0			
K Kostnader/Utgifter	-508	-445	-450			
130 Övrig politisk verksamhet						
I Intäkter/Inkomster	0	0	0			
K Kostnader/Utgifter	-32	0	0			
220 Näringslivsfrämjande åtg						
I Intäkter/Inkomster	980	450	450			
K Kostnader/Utgifter	-980	-450	-450			
230 Turistverksamhet						
I Intäkter/Inkomster	0	0	0			
K Kostnader/Utgifter	-167	-186	-190			
263 Miljö, hälsa o hållbar utveckl						
I Intäkter/Inkomster	2	0	0			
K Kostnader/Utgifter	-280	-650	-650			
300 Allmän fritidsverksamhet						
I Intäkter/Inkomster	361	38	40			
K Kostnader/Utgifter	-6 472	-7 003	-7100			
310 Stöd till studieförbund						
I Intäkter/Inkomster	0	0	0			
K Kostnader/Utgifter	-350	-350	-350			
315 Allmän kulturverksamhet. ö						
I Intäkter/Inkomster	931	700	0			

8 (8)

Driftbudget (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
K Kostnader/Utgifter	-6 482	-5 945	-5245			
320 Bibliotek						
I Intäkter/Inkomster	1 104	626	650			
K Kostnader/Utgifter	-13 205	-13 335	-13450			
340 Idrotts- och fritidsanläggning						
I Intäkter/Inkomster	10 010	9 822	10500			
K Kostnader/Utgifter	-22 452	-21 902	-22271			
350 Ungas mötesplatser						
I Intäkter/Inkomster	49	2	10			
K Kostnader/Utgifter	-2 285	-3 203	-3220			
920 Gemensamma verksamheter						
I Intäkter/Inkomster	660	660	660			
K Kostnader/Utgifter	-678	-660	-660			
	-39 793	-41 831	-41 726	-43 840	-44 637	-45 797

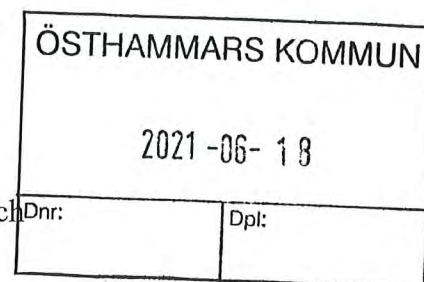
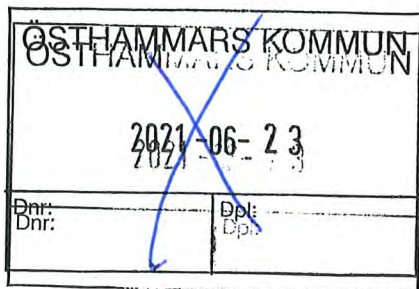

Kommunrevisionen

Datum
2021-06-16

Dnr

Sid
1 (1)

Kommunstyrelsen och
samtliga nämnder

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

KPMG har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

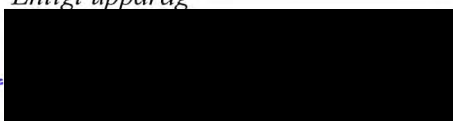
Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att Östhammars kommun har en delvis tillförlitlig och effektiv verkställighet av beslut från kommunfullmäktige. Vi kan konstatera att fyra av sex utvalda uppdrag är verkställda, varav två har skett utifrån kommunfullmäktiges delegering av beslutanderätten till kommunstyrelsen. Vi kan konstatera att det endast i ett fåtal fall anges i beslutsparagrafen när ett uppdrag ska återrapporteras till kommunfullmäktige. Vi bedömer att uppdragen hanteras på ett ändamålsenligt sätt med bevakning i diariet, i samband med beredningen av ärendena. Inom ramen för granskningen har vi inte tagit del av några uppgifter som visar på att avvikelser har avrapporterats till kommunfullmäktige från kommunstyrelsen eller nämnderna.

Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderas kommunstyrelsen och granskade nämnder att:

- Initiera en ändring av kommunfullmäktiges arbetsordning så att den även reglerar att ej verkställda beslut av uppdrags- och verkställighetskaraktär blir föremål för uppföljning och redovisning i fullmäktige.
- Säkerställa att samtliga uppdrag från kommunfullmäktige återrapporteras.
- Säkerställa att avrapportering av eventuella avvikelser i uppdrag sker till kommunfullmäktige.

Kommunrevisionen översänder härmed granskningsrapport och missiv till kommunstyrelsen och samtliga nämnder för yttrande. Svar önskas senast den 31 oktober 2021. Rapporten skickas även till kommunfullmäktiges presidium för kännedom.

Enligt uppdrag

Mats Sjöborg
Ordförande

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäkti ges beslut

Rapport

Östhammars kommun

KPMG AB

2021-06-16

Antal sidor 10

Östhammars kommun

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

2021-06-16

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Styrdokument	5
3.2	Granskning av beslut	6
4	Slutsats och rekommendationer	10
4.1	Rekommendationer	10

Östhammars kommun

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

2021-06-16

1 Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Östhammars kommun har vi fått i uppdrag att granska verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunen har en tillförlitlig och effektiv verkställighet av beslut från kommunfullmäktige.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunen har en delvis tillförlitlig och effektiv verkställighet av beslut från kommunfullmäktige.

Vi kan konstatera att fyra av sex uppdrag är verkställda, varav två har skett utifrån kommunfullmäktiges delegering av beslutanderätten till kommunstyrelsen. Det påverkar andelen protokollförda återrapporeringar till kommunfullmäktige, då ärenden av det slaget inte behöver beslutas i kommunfullmäktige.

Vi bedömer att de fyra av uppdragen i granskningen som har verkställts, har gjorts det inom en rimlig tid. Vi bedömer att det är anmärkningsvärt att två av besluten inte har hanterats inom ramen för uppdraget och att det råder en viss oklarhet om status på de aktuella ärendena. Vi kan konstatera att ärendena i de här fallen har hamnat mellan stolarna.

Vi kan konstatera att det endast i ett fåtal fall anges i beslutsparagrafen när ett uppdrag ska återrapporeras till kommunfullmäktige. Vi bedömer att uppdragen hanteras på ett ändamålsenligt sätt med bevakning i diariet, i samband med beredningen av ärendet.

Inom ramen för granskningen har vi inte tagit del av några uppgifter som visar på att avvikelser har avrapporterats till kommunfullmäktige från kommunstyrelsen eller nämnderna.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och granskade nämnder att:

- Initiera en ändring av kommunfullmäktiges arbetsordning så att den även reglerar att ej verkställda beslut av uppdrags- och verkställighetskaraktär blir föremål för uppföljning och redovisning i fullmäktige.
- Säkerställa att samtliga uppdrag från kommunfullmäktige återrapporeras.
- Säkerställa att avrapportering av eventuella avvikelser i uppdrag sker till kommunfullmäktige.

Östhammars kommun

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

2021-06-16

2 Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Östhammars kommun har vi fått i uppdrag att granska verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Av 3 kapitlet 14 § i kommunallagen framgår att nämnderna ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs. Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för verkställigheten enligt 6 kapitlet 4 § punkt 3 och det framgår att det åligger särskilt styrelsen att verkställa fullmäktiges beslut.

Ett beslut innebär oftast att någon form av åtgärd ska utföras. Vad som ska utföras bör vara utformat i protokollet. Beslutet bör även åtföljas med uppgift om när åtgärden ska utföras alternativt träda i kraft. Ett viktigt led i beslutsprocessen är att beslutet expedieras snarast möjligt och att uppföljning sker samt att eventuella avvikelser från beslutet rapporteras till beslutsfattarna.

Östhammars kommuns revisorer utesluter inte att det föreligger risk för att det kan finnas brister i kommunens verkställighet av beslut och bedömer att förekomst av tydliga rutiner inom beslutsprocessen är väsentligt för att verksamheten ska bedrivas på ett tillfredsställande sätt.

Mot denna bakgrund har de förtroendevalda revisorerna i samband med sin risk- och väsentlighetsanalys beslutat att genomföra en granskning av verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunen har en tillförlitlig och effektiv verkställighet av beslut från kommunfullmäktige.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Har beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställts av kommunstyrelsen och berörda nämnder inom utsatt/rimlig tid?
- Finns det beslut som inte verkställts eller verkställighet som avviker från beslutet och vad är i så fall orsaken?
- Rapporteras eventuella avvikelser från kommunstyrelsen och nämnderna till kommunfullmäktige?
- Har kommunstyrelsen och nämnderna ändamålsenliga rutiner för uppföljning och återrapportering av verkställighet och eventuella avvikelser av fullmäktiges beslut?

Granskningen avser kommunstyrelsen och samtliga nämnder och avser beslut fattade av kommunfullmäktige åren 2018 och 2019.

Östhammars kommun

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

2021-06-16

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

— Kommunallagen 6 kap § 6

Nämnder och styrelser ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnder och styrelser ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

— Tillämpbara interna regelverk och policyer.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer/avstämningar med tjänstepersoner samt dokumentstudier av bland annat protokoll, arbetsordning och reglemente. För granskningen har sex beslut fattade av fullmäktige under år 2018 och 2019 granskats närmare.

Rapporten är faktakontrollerad av chef sektor verksamhetsstöd och kommunsekreterare.

Östhammars kommun

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

2021-06-16

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrdokument

Utöver att det av kommunfullmäktiges arbetsordning framgår att kommunstyrelsen en gång per år ska redovisa motioner, saknas fastställda riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs. Vi kan varken av fullmäktiges arbetsordning eller kommunstyrelsens reglemente ta del av någon närmare vägledning i hur kommunstyrelsen ska bevaka att besluten verkställs eller återrapporteras, utöver att styrelsen ska tillse att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret. Styrelsen ska också tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i reglementet.

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning § 41 beslutar kommunfullmäktige om remiss för beredning av motion eller annat ärende som inte har remitterats.

I kommunstyrelsens reglemente § 11 Delegering från kommunfullmäktige, anges att kommunstyrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden:

1. Vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som kommunfullmäktige angivit.
2. Ingå borgen till stöd för bostadsförsörjningen.
3. Låne- och bidragsgivning avseende bostadsförsörjningen.
4. Organisation av styrelsens verksamhet inom de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.
5. Sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen att föra kommunens talan, på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.
6. Avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen.
7. Utöva kommunens beslutanderätt i ärenden angående heraldiska vapen.
8. Rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna.
9. Köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel med en kostnadsram på köp och försäljningspris på högst 1 000 000 kronor och ett taxeringsvärde på högst 750 000 kronor. Köp, försäljning eller byte av mark som enligt översiktsplan eller detaljplan ska användas till gator, vägar eller annan infrastruktur.
10. Utarrendera, hyra ut eller på annat sätt upplåta kommunen tillhörig fast egendom i högst 10 år.

Av intervjuerna framkommer att när kommunfullmäktige ger uppdrag sätts ett datum, när det inte görs bestämmer sekreteraren ett datum som uppdraget ska

Östhammars kommun

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

2021-06-16

återrapporteras. Eftersom sekreteraren inte har yrkanderätt i kommunfullmäktige, bestäms datum då efter sammanträdet. Det är enligt uppgift ovanligt att datumet är mer än ett halvår långt. Vid granskning av beslut har vi sett att det endast sporadiskt anges när ett uppdrag ska återrapporteras.

Enligt intervjuerna läggs uppdrag från kommunfullmäktige in som en uppgift i diariet för bevakning när med slutdatum när ärendet ska beredas. När det gäller strategier och program som kommunfullmäktige har fattat beslut om, ska dessa brytas ner till planer av kommunstyrelsen och nämnderna. Detta för att uppföljning ska kunna göras i Stratsys.

3.1.1 Kommentarer och bedömning

I enlighet med kommunallagens krav är det av vikt att återkoppling avseende verkställda beslut sker för att säkerställa att styrelse och nämnder bedriver sin verksamhet i enlighet med de mål och beslut som kommunfullmäktige fastställt. Vi bedömer att det saknas en tydlig strategi och formella riktlinjer för att säkerställa att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Vi konstaterar att fullmäktige har beslutat att kommunstyrelsen två gånger per år ska redovisa de motioner som inte har beretts färdigt vilket vi kan konstatera sker. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att initiera en ändring av kommunfullmäktiges arbetsordning så att den även reglerar att ej verkställda beslut av uppdrags- och verkställighetskaraktär blir föremål för uppföljning och redovisning i fullmäktige.

Vi bedömer att uppdragen hanteras på ett ändamålsenligt sätt med bevakning i diariet, när ärendet ska beredas.

3.2 Granskning av beslut

I följande avsnitt redovisas de sex beslut som har valts ut i samband med granskningen. Besluten är fattade av kommunfullmäktige under åren 2018 och 2019. Granskning har skett huruvida dessa har verkställts och återrapporterats till kommunfullmäktige.

3.2.1 Justering av arvoden i stiftelsen Östhammarshem

Beslut 2018-12-18, KF § 13. I samband med att fullmäktige antog riktlinjer för ersättningar för förtroendevalda gavs ett uppdrag att arbeta vidare med en justering av arvodena i stiftelsen Östhammarshem. Ärendet skulle behandlas i fullmäktige före 2019-06-30, någon återrapportering har dock inte ägt rum.

Kommunen har inte kunnat hitta några uppgifter om att något arbete med en justering av arvodena i stiftelsen Östhammarshem har genomförts.

3.2.2 Investeringsreglemente

Beslut 2018-12-18, KF § 142. I samband med beslut om budget 2019 beslutade fullmäktige att kommunstyrelsen fick i uppdrag att utarbeta ett investeringsreglemente. Fullmäktige beslutade även om en tillfällig rutin till dess att reglementet är på plats.

Östhammars kommun

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

2021-06-16

Kommunfullmäktige antog regler för investeringsprocess 2021-03-02, § 6. Anledningen till att dokumentet heter regler snarare än reglemente är för att fullmäktiges riktlinjer för styrdokument har antagits i slutet av 2020 och för att följa dessa är regler en bättre benämning. I tjänsteskrivelsen som beskriver ärendet inför antagande anges att "syftet med reglerna är att skapa tydlighet och struktur i arbetet, med bättre kvalitet i planering, budgetering, genomförande och uppföljning. Detta är förutsättningar för att investeringar genomförs, följer tidplan och budget samt är ändamålsenliga för kommuninnevånarna." Den tillfälliga rutin som togs i samband med uppdraget och reglerna som antagits 2021 omfattar båda igångsättningsbeslut.

3.2.3 Översyn/förändring av hela den kommunala organisationen

Beslut 2019-06-18, KF § 76. I samband med tertialuppföljningen beslutade fullmäktige: Kommundirektören får i uppdrag att genomföra en översyn/förändring av hela den kommunala organisationen i syfte att skapa en modern, hållbar och redundant organisation.

Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-21, § 47:

Kommunfullmäktige antar följande principer för kommunens tjänstemannaorganisation:

- En förvaltning
- Förvaltningen delas upp i sektorer
- En av sektorerna är ett gemensamt verksamhetsstöd

3.2.4 Avveckling av verksamheten vid Snesslinge skola

Beslut 2019-06-18, KF § 77. I samband med beslut om att avveckla grundskole- och fritidsverksamhet vid Snesslinge skola beslutade fullmäktige: Kommundirektören får i uppdrag att ta fram ett förslag till framtida användning eller försäljning av skollokalerna.

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlade ett ärende 2020-06-30, § 210, (dnr KS-2020-457) där förvaltningen redovisade en lista över fastigheter som kommunen äger men inte bedriver verksamhet i som underlag för eventuella försäljningar. Där finns Snesslinge skola med. Det konstateras i listan att det finns oklarhet gällande ägarförhållande och att ändring av detaljplan krävs.

Utredning av ägarförhållande har skett och kommunstyrelsen har beslutat 2021-02-09, § 22, att köpa en fastighet. I ärendebeskrivningen står: "Snesslinge skola är uppförd på båda fastigheterna Snesslinge 2:23 och 29:22. Östhammars kommun är ägare av Snesslinge 2:23 och taxerad ägare till skolbyggnaden men äger inte fastigheten 29:22 som är "skolgårdsfastigheten". För att försäljning av helheten ska vara möjlig har en utredning av ägarförhållanden på fastigheten Snesslinge 29:22 gjorts och de fyra fastighetsägarna som representeras av en representant för varje dödsbo genom fullmakter från övriga dödsbodelägare har fått tagit del av utförd värdering och är överens om försäljning till Östhammars kommun. Köpet genomförs för att kunna genomföra en försäljning i ett senare skede. Ärende om försäljning kommer lämnas för beslut till nästa sammanträde." Ärendet om detta köp finns på dnr KS-2021-21.

Östhammars kommun

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

2021-06-16

Eftersom kommunfullmäktige har delegerat till kommunstyrelsen att besluta om köp, försäljningar och uthyrningar inom vissa ramar hanteras ärendet inom kommunstyrelsen om beslutet är inom dessa ramar. Det förutsätter också att kommunstyrelsen inte väljer att lyfta ärendet till fullmäktige trots att delegation finns.

3.2.5 Avveckling av verksamheten vid Gräsö skola

Beslut 2019-06-18, KF § 78. I samband med beslut om att avveckla grundskole- och fritidsverksamhet vid Gräsö skola beslutade fullmäktige: Kommundirektören får i uppdrag att ta fram ett förslag till framtida användning eller försäljning av skollokalerna.

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlade ett ärende 2020-06-30, § 210, (dnr KS-2020-457) där förvaltningen redovisade en lista över fastigheter som kommunen äger men inte bedriver verksamhet i som underlag för eventuella försäljningar. Där finns Gräsö skola med. Det konstateras i listan att ändring av detaljplan krävs.

Ett separat ärende har lagts upp som heter "Försäljning av Gräsö skola", dnr KS-2020-635. Kommunstyrelsens arbetsutskott har behandlat ärendet vid två tillfällen under hösten 2020 och kontentan av besluten är att förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram underlag för att genomföra en riktad försäljning av Gräsö skola till Östhammarshem.

Eftersom kommunfullmäktige har delegerat till kommunstyrelsen att besluta om köp, försäljningar och uthyrningar inom vissa ramar hanteras beslut inom kommunstyrelsen om beslutet är inom dessa ramar. Det förutsätter också att kommunstyrelsen inte väljer att lyfta ärendet till fullmäktige trots att delegation finns.

3.2.6 Aktualitetsprövning tillgänglighetspolicy och översyn lokala ordningsföreskrifter

Beslut 2019-09-24, KF § 114. I samband med att fullmäktige besvarade en motion beslutade fullmäktige:

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att aktualitetspröva tillgänglighetspolicyn och inleda en uppdatering av densamma vid behov. Aktualitetsprövning ska därefter ske vid inledningen av varje ny mandatperiod. Policyn ska hållas neutral ur organisatoriskt och juridiskt perspektiv.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över och uppdatera de lokala ordningsföreskrifterna utifrån ett tillgänglighets- och framkomlighetsperspektiv.

Eftersom uppdraget lämnades i samband med en motion lades två nya ärenden upp för uppdragen. I uppgiftsfunktionen i diariesystemet kopplad till ena uppdraget finns en notering från februari 2021 att handläggare uppger att förvaltningen eventuellt kommer lämna ett förslag att avveckla tillgänglighetspolicyn. Det ska ha diskuterats på grund av att delar redan styrs av lagstiftning och andra delar bättre regleras inom ramen för de lokala ordningsföreskrifterna.

3.2.6.1 Kommentarer och bedömning

Vi kan konstatera att fyra av sex uppdrag är verkställda, varav två har skett utifrån kommunfullmäktiges delegering av beslutanderätten till kommunstyrelsen. Det påverkar andelen protokollförda återrapporteringar till kommunfullmäktige, då ärenden

Östhammars kommun

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

2021-06-16

av det slaget inte behöver beslutas i kommunfullmäktige. I tabellen nedan redovisas en sammanställning av de granskade besluten, om de har verkställts och om det finns en protokollförd återrapportering till kommunfullmäktige.

Ärende	KF beslut	Verkställt	Protokollförd återrapportering till KF
2018-12-18, § 137	Justering av arvoden i stiftelsen Östhammarshem	Nej	Nej
2018-12-18, § 142	Investeringsreglemente	Ja	Ja
2019-06-18, § 76	Översyn/förändring av hela den kommunala organisationen	Ja	Ja
2019-06-18, § 77	Avveckling av verksamheten vid Snesslinge skola	Ja	Nej
2019-06-18, § 78	Avveckling av verksamhet vid Gräsö skola	Ja	Nej
2019-09-24, § 114	Aktualitetsprövning tillgänglighetspolicy och översyn lokala ordningsföreskrifter	Nej	Nej

Vi bedömer att de fyra av uppdragen i granskningen som har verkställts, har gjorts det inom en rimlig tid. Vi bedömer att det är anmärkningsvärt att två av besluten inte har hanterats inom ramen för uppdraget och att det råder en viss oklarhet om status på de aktuella ärendena. Vi kan konstatera att ärendena i de här fallen har hamnat mellan stolarna. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen och nämnderna säkerställer att samtliga uppdrag från kommunfullmäktige återrapporteras.

Vi kan konstatera att det endast i ett fåtal fall anges i beslutsparagrafen när ett uppdrag ska återrapporteras till kommunfullmäktige.

Inom ramen för granskningen har vi inte tagit del av några uppgifter som visar på att avvikelser har avrapporterats till kommunfullmäktige från kommunstyrelsen eller nämnderna. Vi rekommenderar kommunstyrelsen och samtliga nämnder att säkerställa avrapportering av eventuella avvikelser i uppdrag till kommunfullmäktige.

Östhammars kommun

Granskning av Verkställighet av kommunfullmäktiges beslut

2021-06-16

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunen har en delvis tillförlitlig och effektiv verkställighet av beslut från kommunfullmäktige.

Vi kan konstatera att fyra av sex uppdrag är verkställda, varav två har skett utifrån kommunfullmäktiges delegering av beslutanderätten till kommunstyrelsen. Det påverkar andelen protokollförda återrapporteringar till kommunfullmäktige, då ärenden av det slaget inte behöver beslutas i kommunfullmäktige.

Vi bedömer att de fyra av uppdragen i granskningen som har verkställts, har gjorts det inom en rimlig tid. Vi bedömer att det är anmärkningsvärt att två av besluten inte har hanterats inom ramen för uppdraget och att det råder en viss oklarhet om status på de aktuella ärendena. Vi kan konstatera att ärendena i de här fallen har hamnat mellan stolarna.

Vi kan konstatera att det endast i ett fåtal fall anges i beslutsparagrafen när ett uppdrag ska återrapporteras till kommunfullmäktige. Vi bedömer att uppdragen hanteras på ett ändamålsenligt sätt med bevakning i diariet, i samband med beredningen av ärendet.

Inom ramen för granskningen har vi inte tagit del av några uppgifter som visar på att avvikelser har avrapporterats till kommunfullmäktige från kommunstyrelsen eller nämnderna.

4.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen och samtliga nämnder att:

- Initiera en ändring av kommunfullmäktiges arbetsordning så att den även reglerar att ej verkställda beslut av uppdrags- och verkställighetskaraktär blir föremål för uppföljning och redovisning i fullmäktige.
- Säkerställa att samtliga uppdrag från kommunfullmäktige återrapporteras.
- Säkerställa att avrapportering av eventuella avvikelser i uppdrag sker till kommunfullmäktige.

Datum som ovan

KPMG AB

Anders Petersson
*Certifierad kommunal yrkesrevisor och
uppdragsansvarig*

Frida Hald
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.